

MAGYARÖRMÉNY TUDÁSTÁR

Jelen dokumentumot a Magyarörmény Tudástár ingyenes digitális könyvtárból töltötték le. A pontos felhasználási jogokat kérjük nézze meg a honlapon!

www.MagyarormenyTudastar.hu

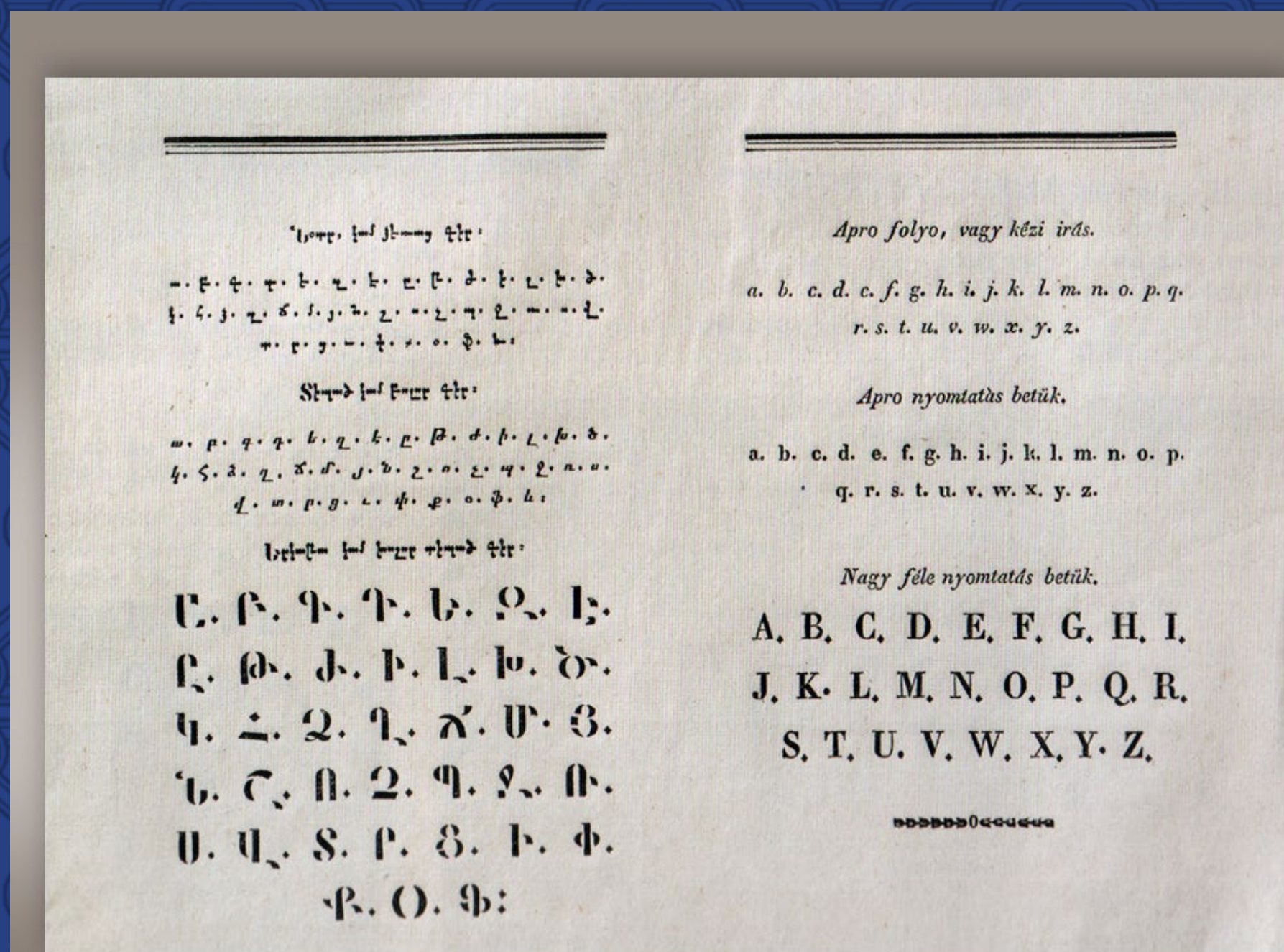
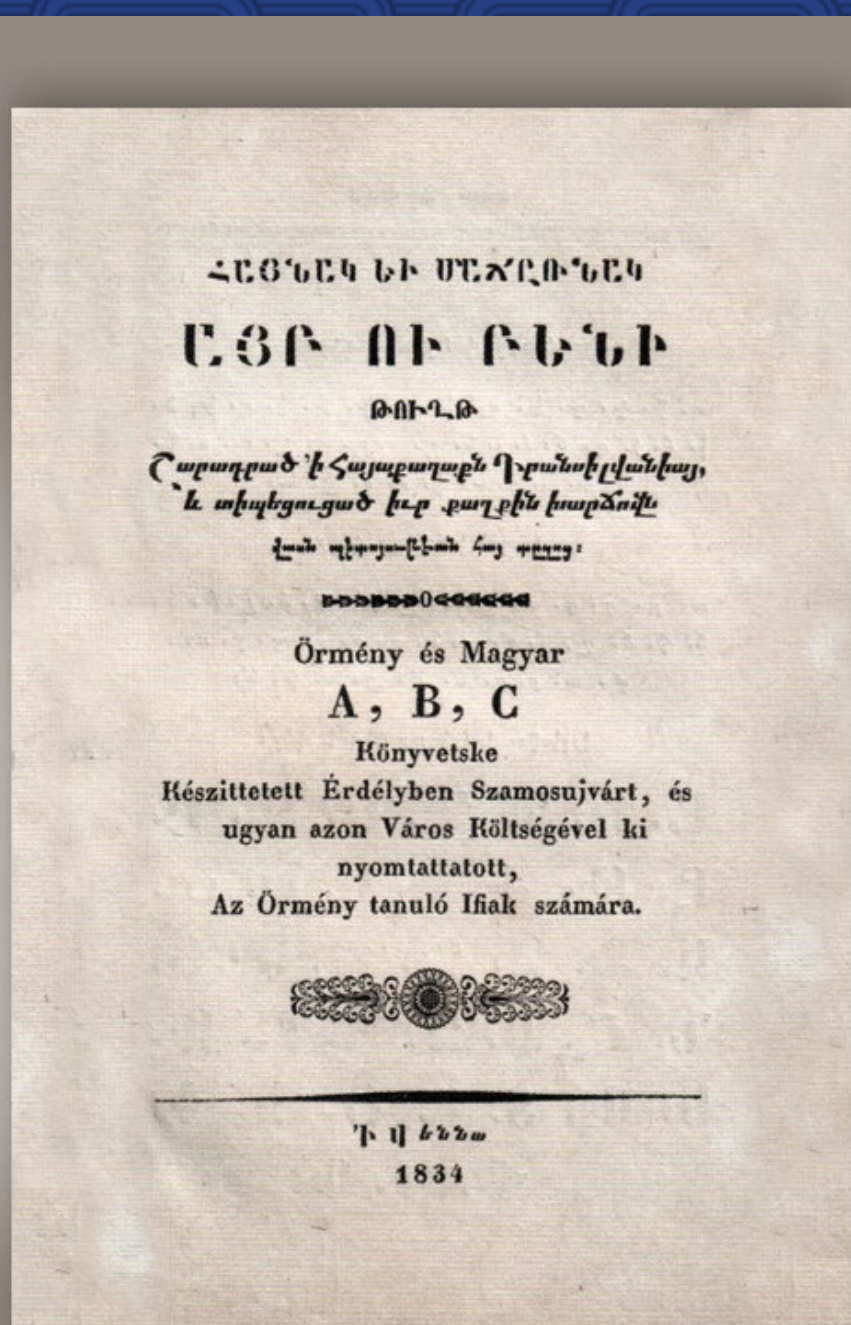
ÖRMÉNY ÉS MAGYAR A, B, C KÖNYVETSKE

Szamosujvár, 1834

Teljes cím: Örmény és Magyar A, B, C Könyvetske, Készítettett Erdélyben Szamosújvárt, és ugyan azon Város Költségével ki nyomtattatott, Az Örmény tanuló Ifiak számára.

55 oldal és ezzel egybekötve Rövid keresztény tanítás, Bécs, 1834, 64 oldal örmény és magyar nyelven, kemény papír kötésben.

Méret: 19 × 12,5 cm

ÖRMÉNY GAZDÁK JÓSZÁGÁLLOMÁNYA

Kézirat, 1735 (másolat)

Összeírás a gyergyószentmiklósi, szépvízi, kantai és ebesfalvi örmény gazdák jószágállományáról, latin nyelven.

Méret: 37 × 24 cm

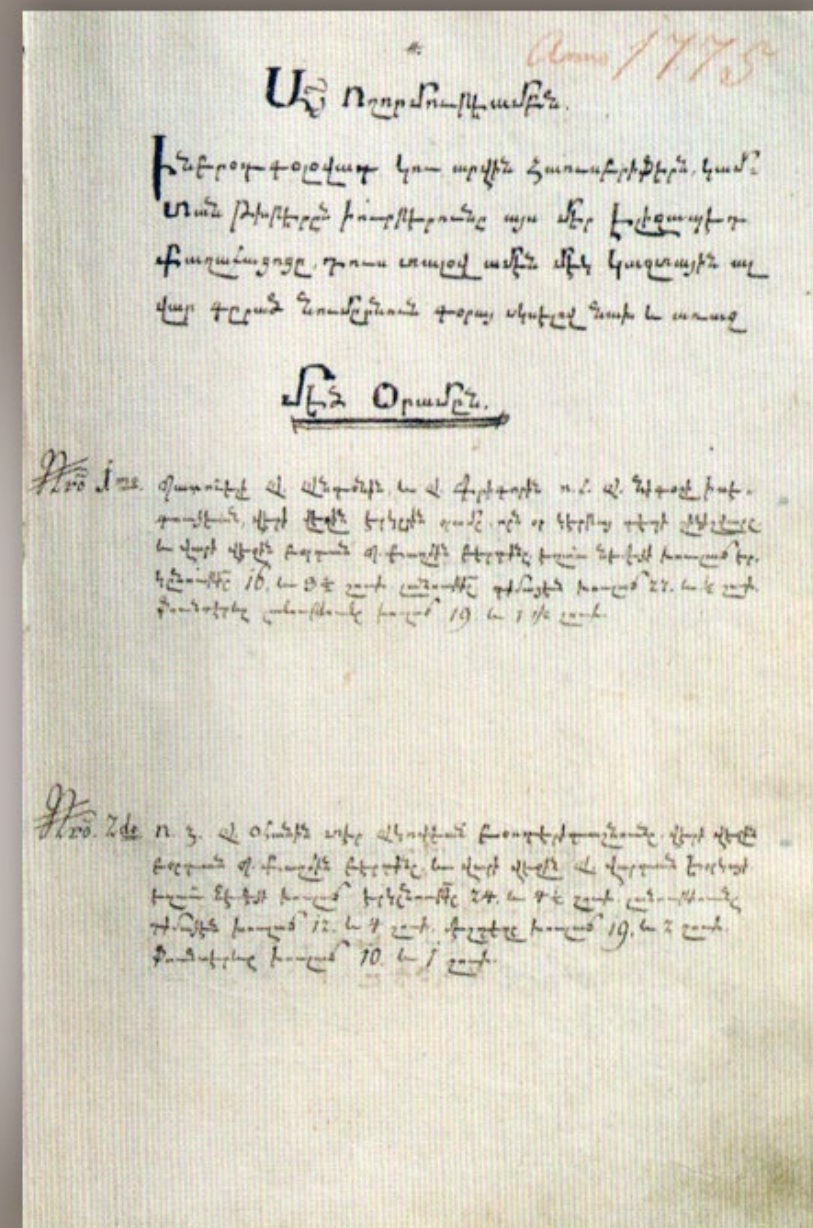
Familia Armeniana in Gyergyószentmiklós Reverentiam	Etas	Umbra conduc	Etas conduc	Etas conduc	Etas conduc	Etas conduc	Etas conduc	Etas conduc
Jac. Marton	60	60	60	60	60	60	60	60
Lucas Kráson	57	57	57	57	57	57	57	57
Nicolaus Gáncs	52	52	52	52	52	52	52	52
Abraham Frateres Jacobum uxorem et Joannem (ecclie)								
Pephanus Abraham	54	54	54	54	54	54	54	54
Martinus Abraham Junior	49	49	49	49	49	49	49	49
Theodorus Abraham	42	42	42	42	42	42	42	42
Lucas Abraham	60	60	60	60	60	60	60	60
Martinus Abraham Senior Duo filij unus Abrahamus alter Paganus								
Alexander Abraham	48	48	48	48	48	48	48	48
Theodorus Papply	66	66	66	66	66	66	66	66
Habet unum filium uxorem Gregorium hic natum								
Jac. Papply	62	62	62	62	62	62	62	62
Lucas Papply	24	24	24	24	24	24	24	24

ERZSÉBETVÁROSI ÖRMÉNY GAZDÁK TELEKKÖNYVE

Kézirat, 1775

Összeírás az erzsébetvárosi örmény gazdák tulajdonáról, örmény nyelven. Bőrrel kiegészített kemény papír kötésben, Hiányos, erősen sérült kötés.

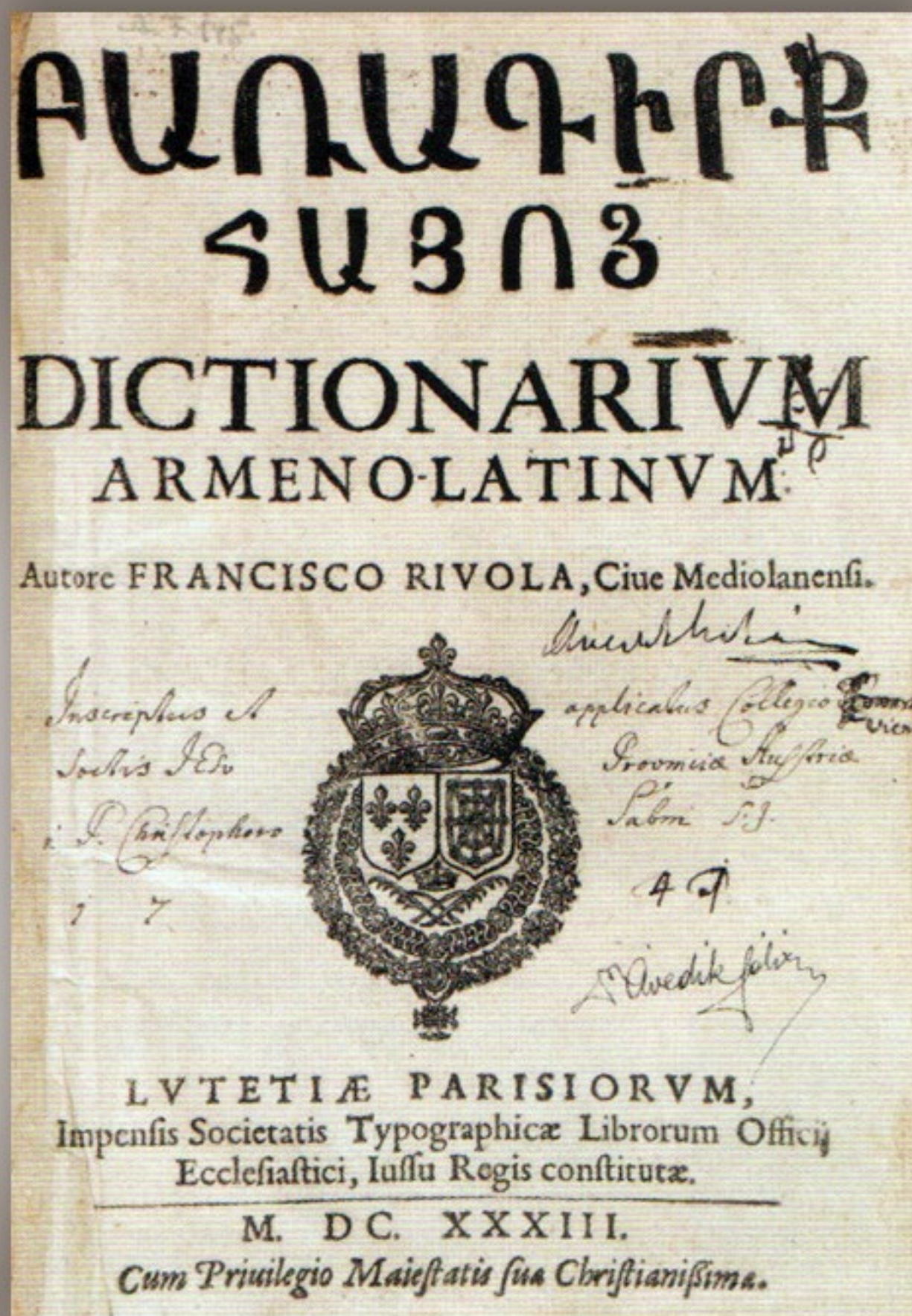
Méret: 36 × 23 cm

FRANCISCO RIVOLA: DICTIONARIUM ARMENO-LATINUM

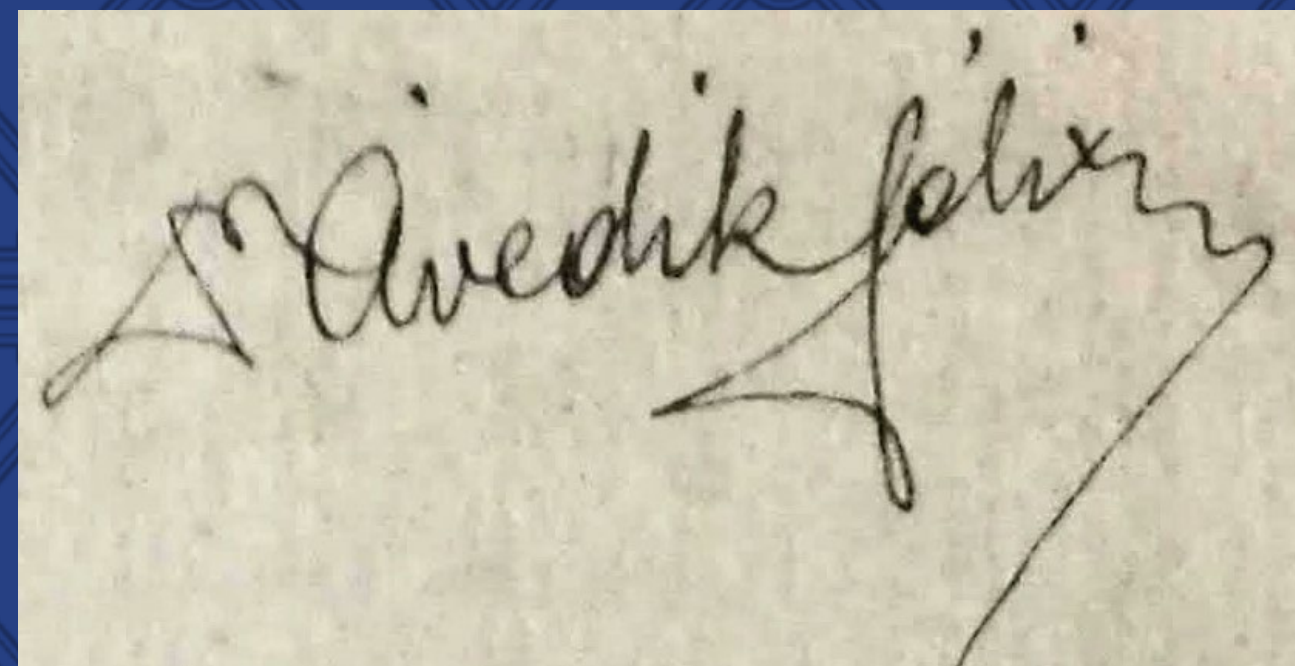
Lutetiae Parisiorum (Párizs), 1633

A világ első nyomtatott örmény-latin szótára. A címlapon olvasható kézírások szerint a kötet 1741-ben Christophoro Sabni jezsuita tulajdona volt, majd a 20. század első felében dr. Ávedik Félix tulajdonába került.

Tartalom: 4 oldal Epistola latinul + 2 oldal francia szöveg + 406 oldal örmény-latin szótár. Kemény papírkötésben, gerincén „Doctrina christian” felirat olvasható.

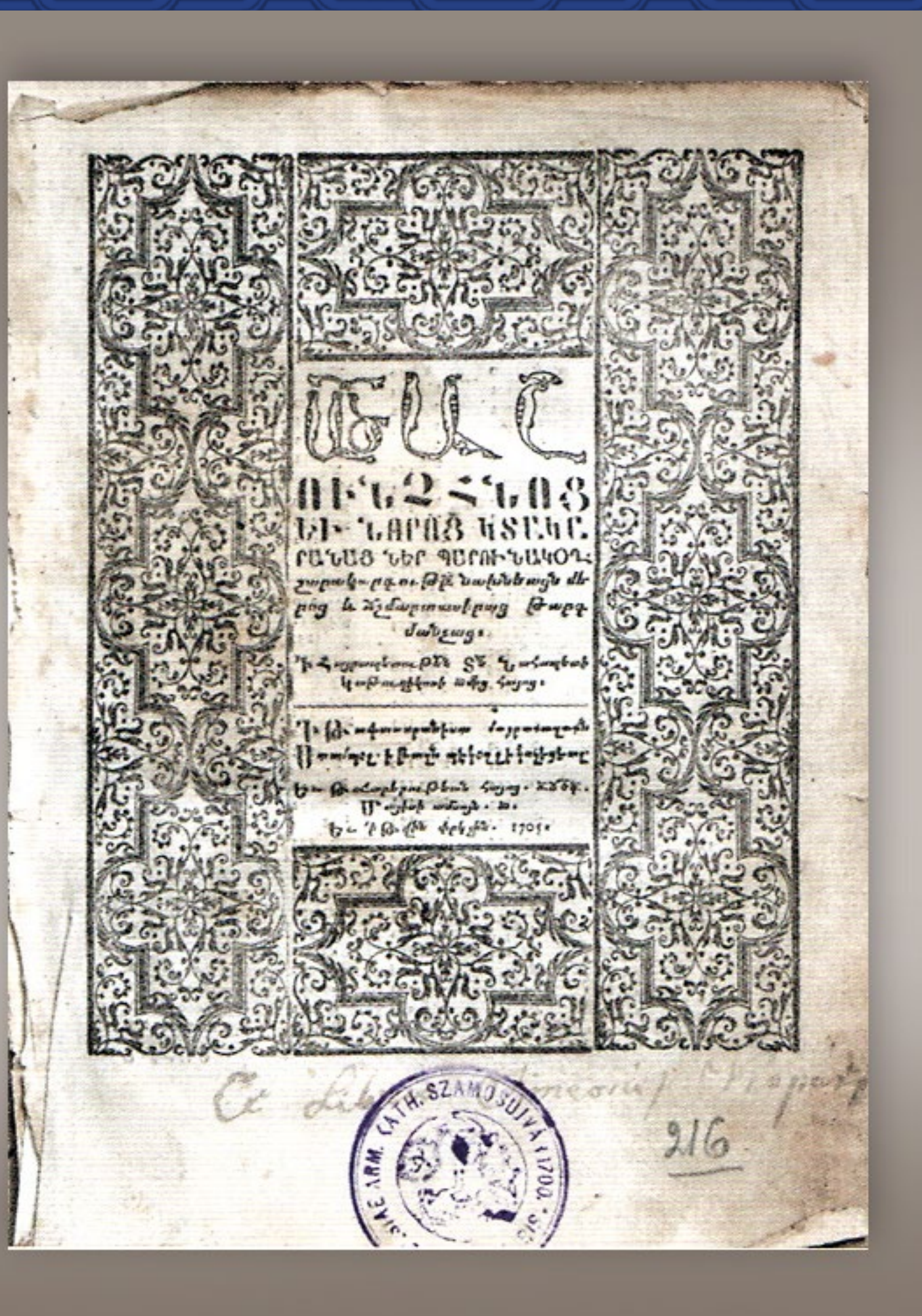
Méret: 22 × 17 cm

ÖRMÉNY BIBLIA

Konstantinápoly, 1705

Az örmény nyelvű biblia második kiadása, Petros Latinac'i nyomdájából. A kötet az amszterdami Oskan-Biblia utánnyomása, de egyszerűbb megjelenéssel, kevesebb illusztrációval. A díszes címlapon túl 16 db metszet, vignyetták és díszes kezdőbetűk láthatóak a könyvben. A címlap alján látható pecsét alapján Szamosújváron keresztül került a Budapesti Lelkészség tulajdonába.

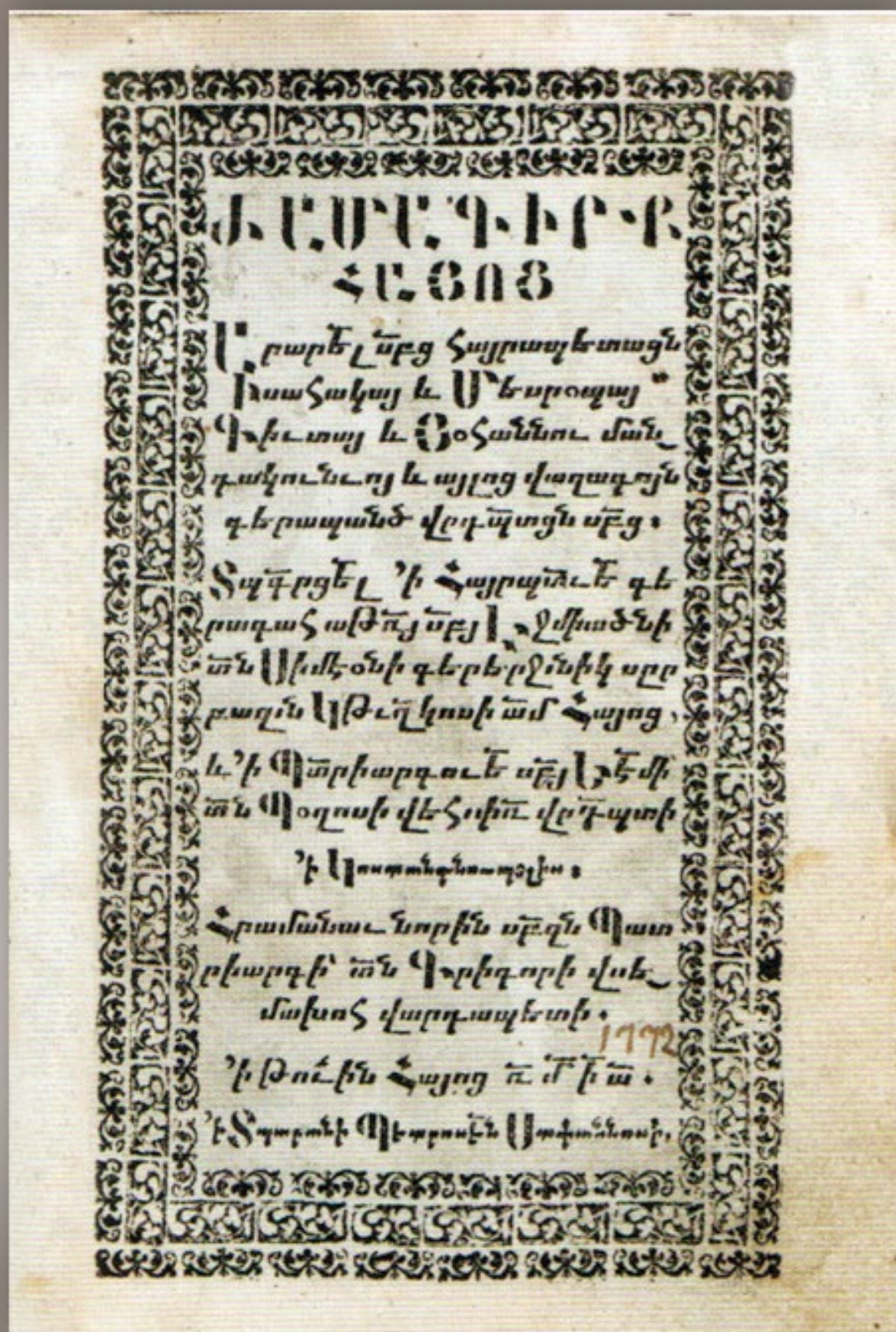
647 számozott oldal, örmény nyelven, bőr kötésben. Állapota rossz, kötése több helyen sérült.

Méret: 22 × 17 cm

ÖRMÉNY IMAÓRÁK KÖNYVE

Konstantinápoly, 1772

Az imaórák a breviárium és a zsolozsma részei. Az Egyház hivatalos közösségi imádsága, melyet napról napra végez a szentmise mellett. Általa ugyanis az istentiszteletnek az a teljessége, amely ebben az áldozatban valósul meg, jótékonyan kiárad az emberi élet minden órájára.

600 számozott + 8 számozatlan nyomtatott oldal + 290 kéziratos oldal, örmény nyelven, arannyal díszített fekete bőr kötésben. Illusztrált.

Az első oldalon 1795-ös örmény nyelvű bejegyzés. A következő 6 számozatlan oldalon a Szongoth család magyar nyelvű bejegyzései.

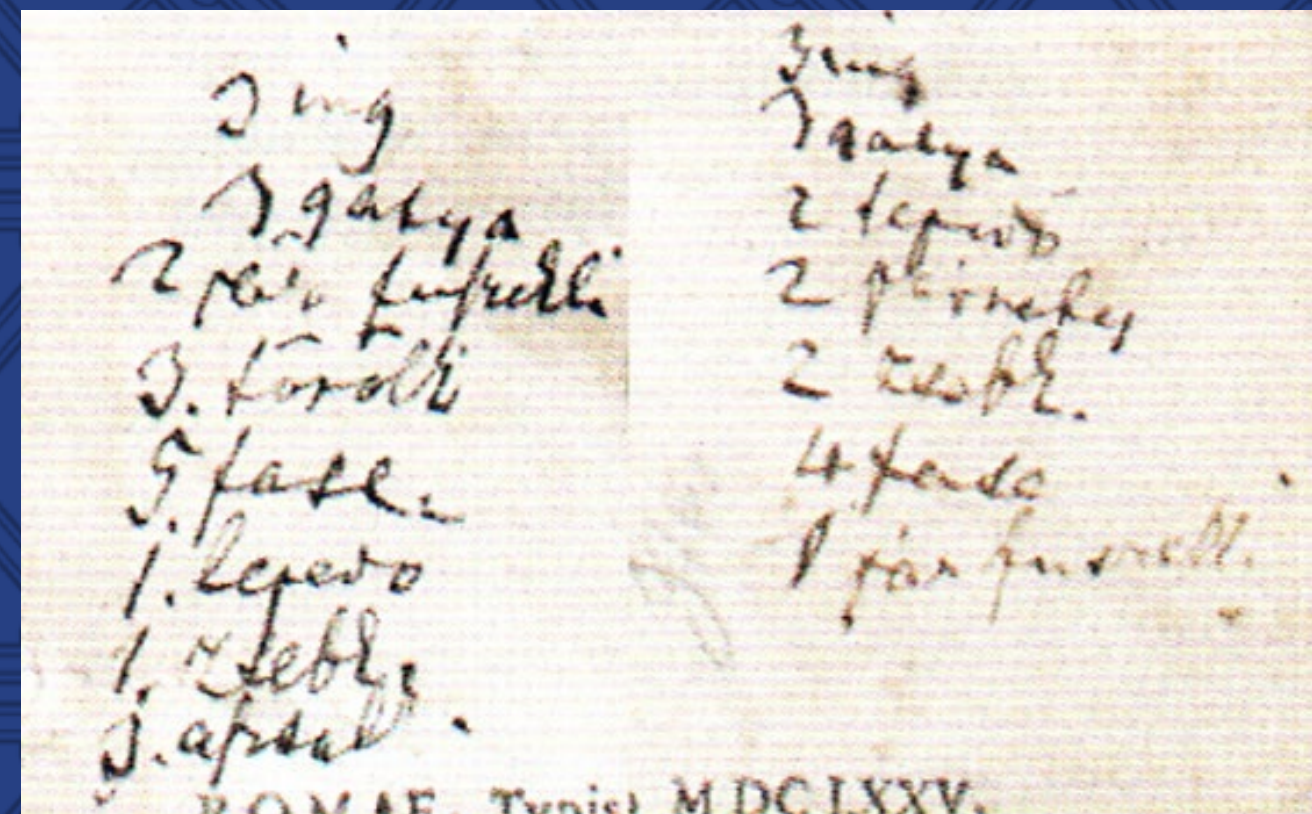
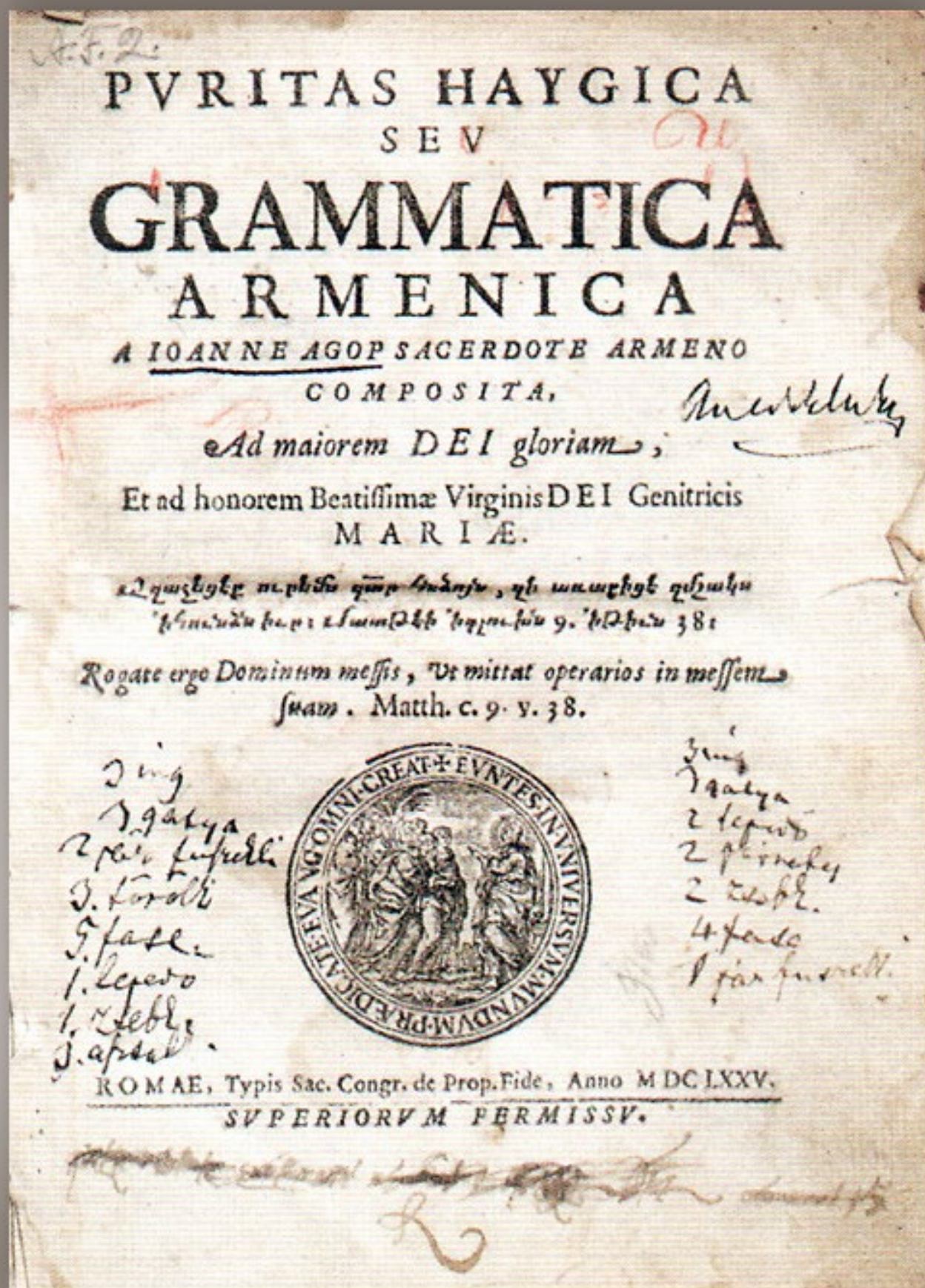
Méret: 17,5 × 12 cm

IOANNE AGOP: PURITAS HAYGICA SEU GRAMMATICA ARMENICA

Róma, 1675

Örmény nyelvtan könyv a Sacra Congregatio de Propaganda Fide nyomdából.

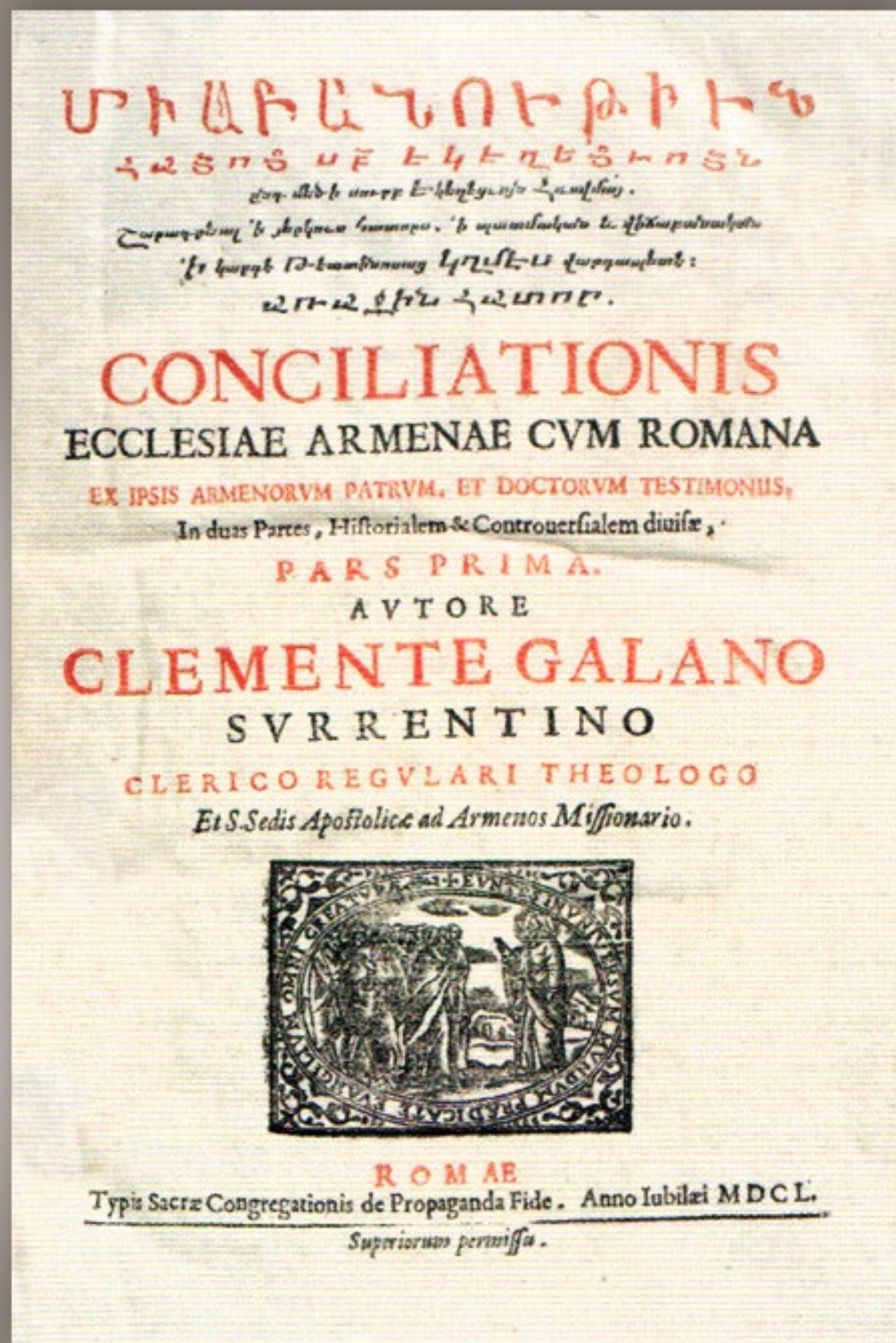

A címlapra valaki felírta az utazására becsomagolt ruházatát, két oszlopba is, ami lehetett két külön út lajstroma, de ugyanaz a kéz írta. Ha megnézzük, kiolvasható, hogy hány darab inget, gatyát, pár fuzeklit, törölközőt, lepedőt vagy zsebkendőt vitt magával.

CLEMENTE GALANO: CONCILIATIONIS ECCLESIAE ARMENAE CUM ROMANA

Róma, 1650

„Az Örmény és a római egyház egyesülése” címmel írt Clemens Galanus szerzetes műve, melyben bemutatja az örmény katolikus vallási uniót. Fekete és piros tintával nyomott.

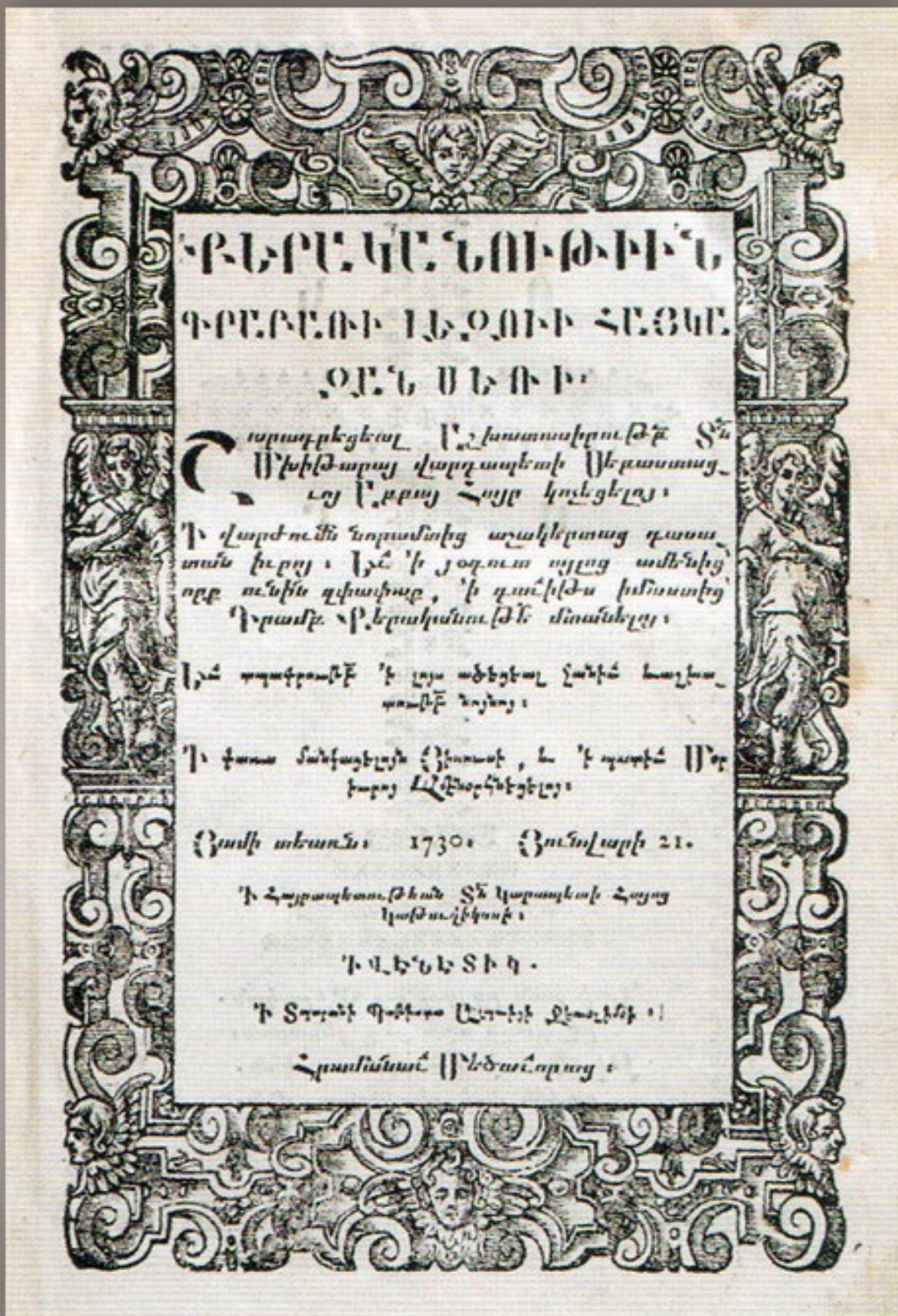
SZEBASZTEI MECHITAR APÁT: ÖRMÉNY NYELVTAN

Velence, 1730

Örmény (grabar) nyelvkönyv. Az örmény nyelv korai korszaka (5-11. század) volt az óörmény nyelv vagy a grabar (szó szerint: „az írás nyelve”) korszaka. A latinhoz hasonlóan a grabart is mind a mai napig használják, főleg a liturgia nyelveként.

Szebasztei Mechitár apát, a Mechitarista szerzetesrend alapítója munkásságával összhangba hozta az örmény tradíciót a katolikus hittel. Agagianian apát Mechitár apátot az „örmények második világosítója”-nak nevezte.

584 számozott oldal, örmény nyelven, illusztrált. Sötétbarna bőr kötésben. Eredetileg két csattal záródott, de mára az alsó és a felső zárnak is hiányzik a csatja. A lapok széle aranyozott, a belső borító festett. Méret: 22,5 × 16 cm

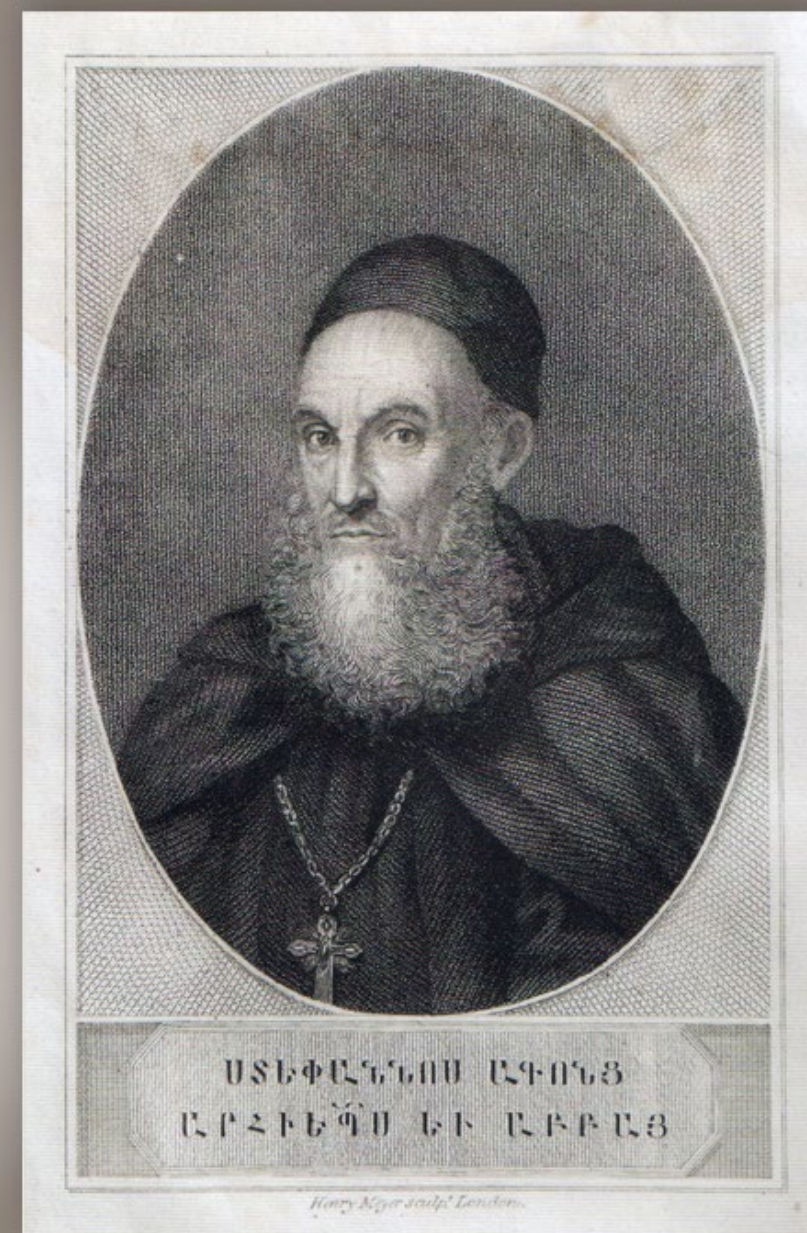
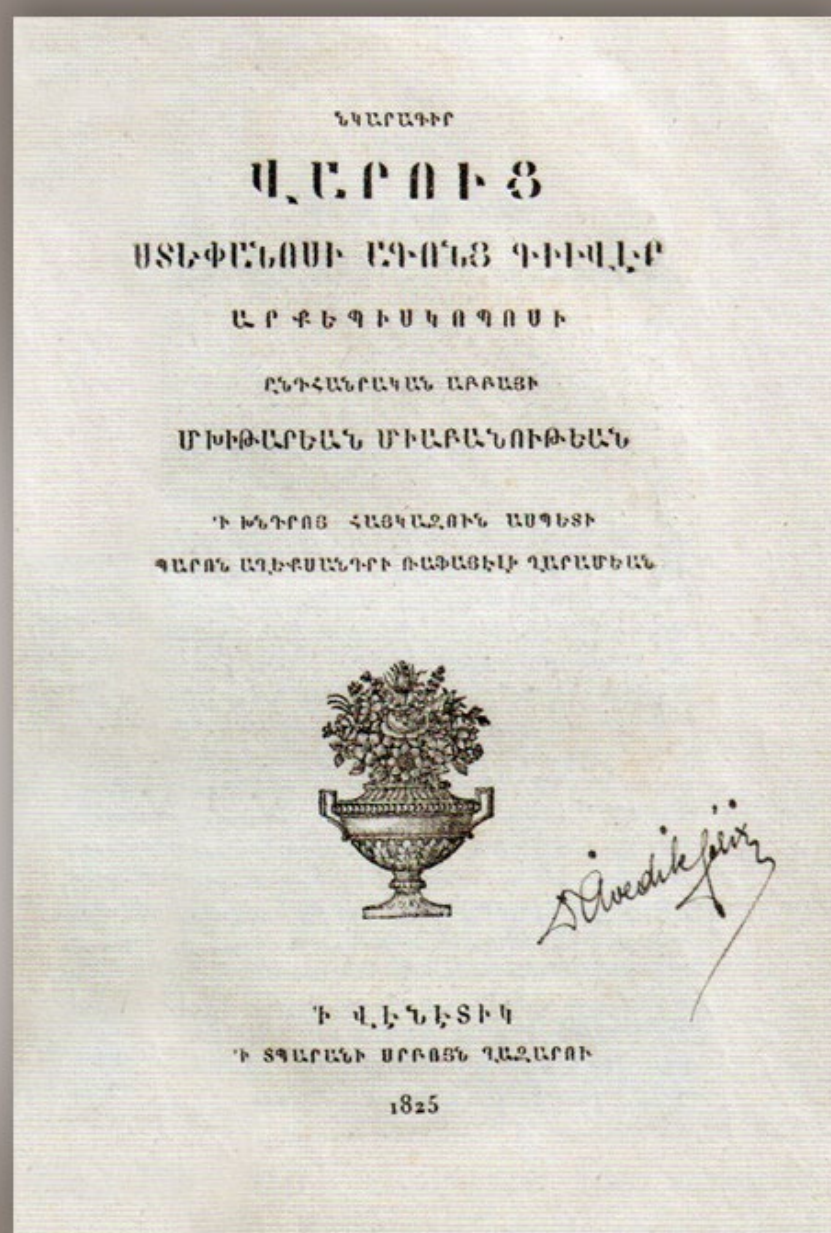
VITA D. D. STEPHANI ACONTII KOVER

Velence, 1825

Ákoncz Kövér István (1740-1824) halála után megjelent életrajza. Ákoncz a velencei mechitaristák első érseke és 3. főapátja volt, legelismertebb személyisége. Küldetésként 9 évet Erzsébetvároson töltött, majd visszahívták Velencébe. A mechitaristák második alapítóként tekintenek rá.

A címlapon látható dr. Ávedik Félix (1888-1949) jogász és történész aláírása, mely mutatja, hogy a kötet eredetileg az ő személyes könyvtárában volt.

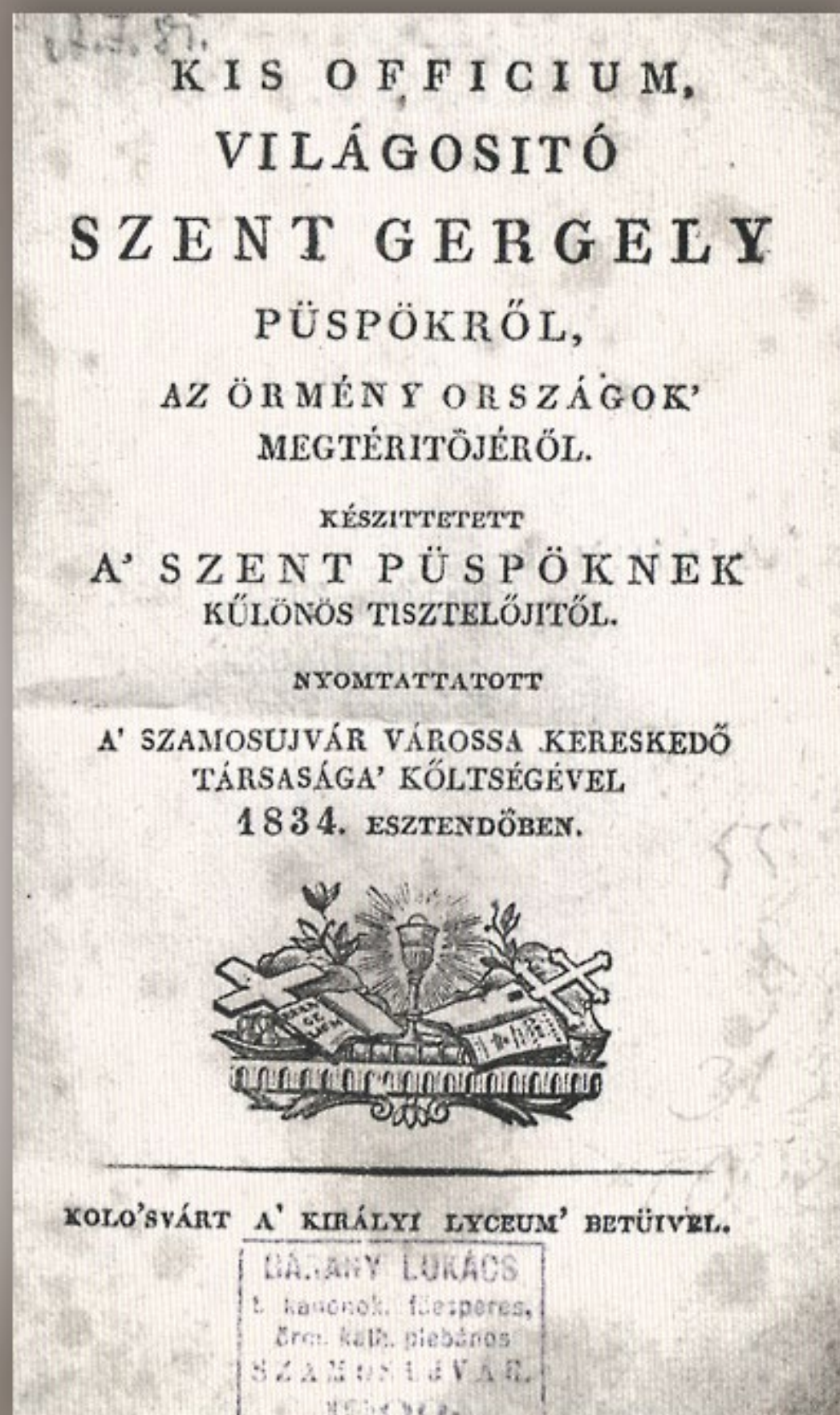
200 számozott oldal, örmény és latin nyelven, sarkainál és gerincénél vászonnal kiegészített kemény papír kötésben. Méret: 22 × 15 cm

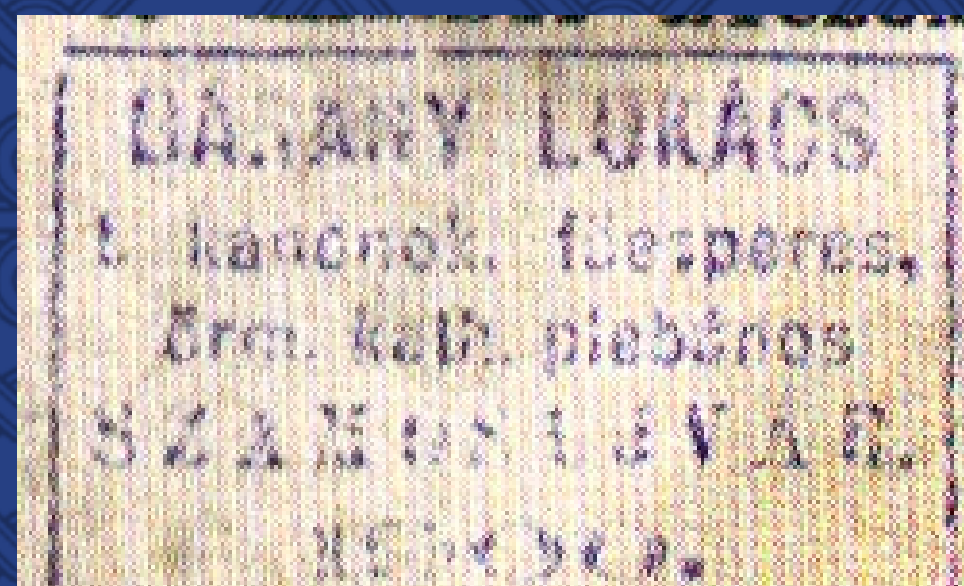
KIS OFFICIUM, VILÁGOSÍTÓ SZENT GERGELY PÜSPÖKRŐL, AZ ÖRMÉNY ORSZÁGOK MEGTÉRÍTŐJÉRŐL

Szamosújvár, 1834

Világosító Szent Gergelyről szóló imákat tartalmazó zsolozsmáskönyv, „a Szamosújvár várossa Kereskedő társasága” által nyomattatva „a' szent püspöknek különös tisztelőjitol”.

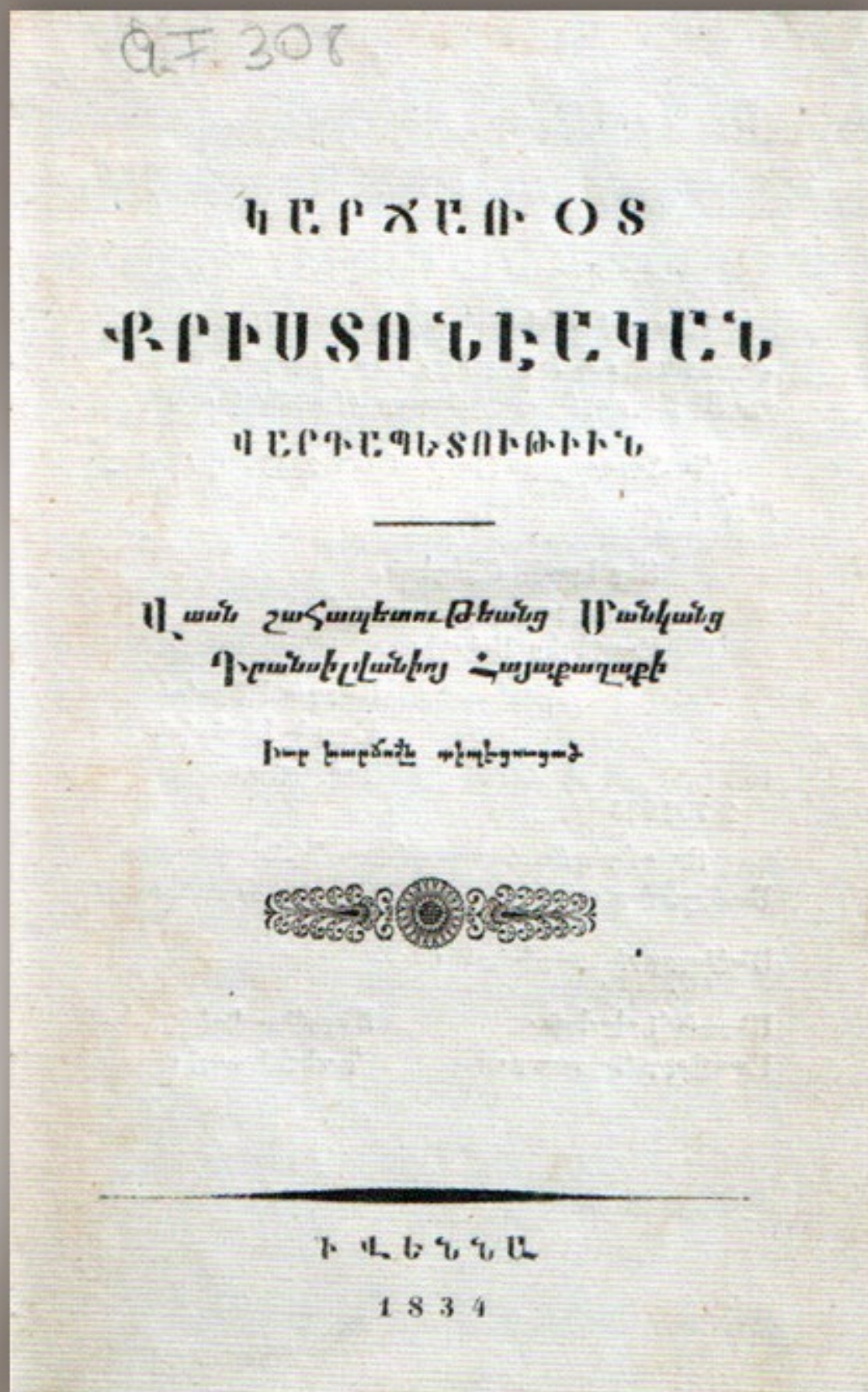
A címlapon található pecsét szerint a kötet a Bárány Lukács (1841 - 1920) plébános által átszervezett szamosújvári örmény katolikus egyház könyvtárának tulajdonában volt 1900-ban és onnan jutott el később Budapestre.

KATEKIZMUS

Bécs, 1834

Rövid keresztény tanítás – gyermekek használatára (Szamosújvári tájszólásban). Erdélyi örmény dialektusban örményül írott katekizmus, a szamosújvári örmények megrendelésére készítve a bécsi mechitaristák nyomdájában.

A katekizmus a katolikus hitoktatás tankönyve, a keresztény hit tanításának biblikus, liturgikus, ugyanakkor világos és rendszerezett bemutatása kérdés-felelet formában megfogalmazva.

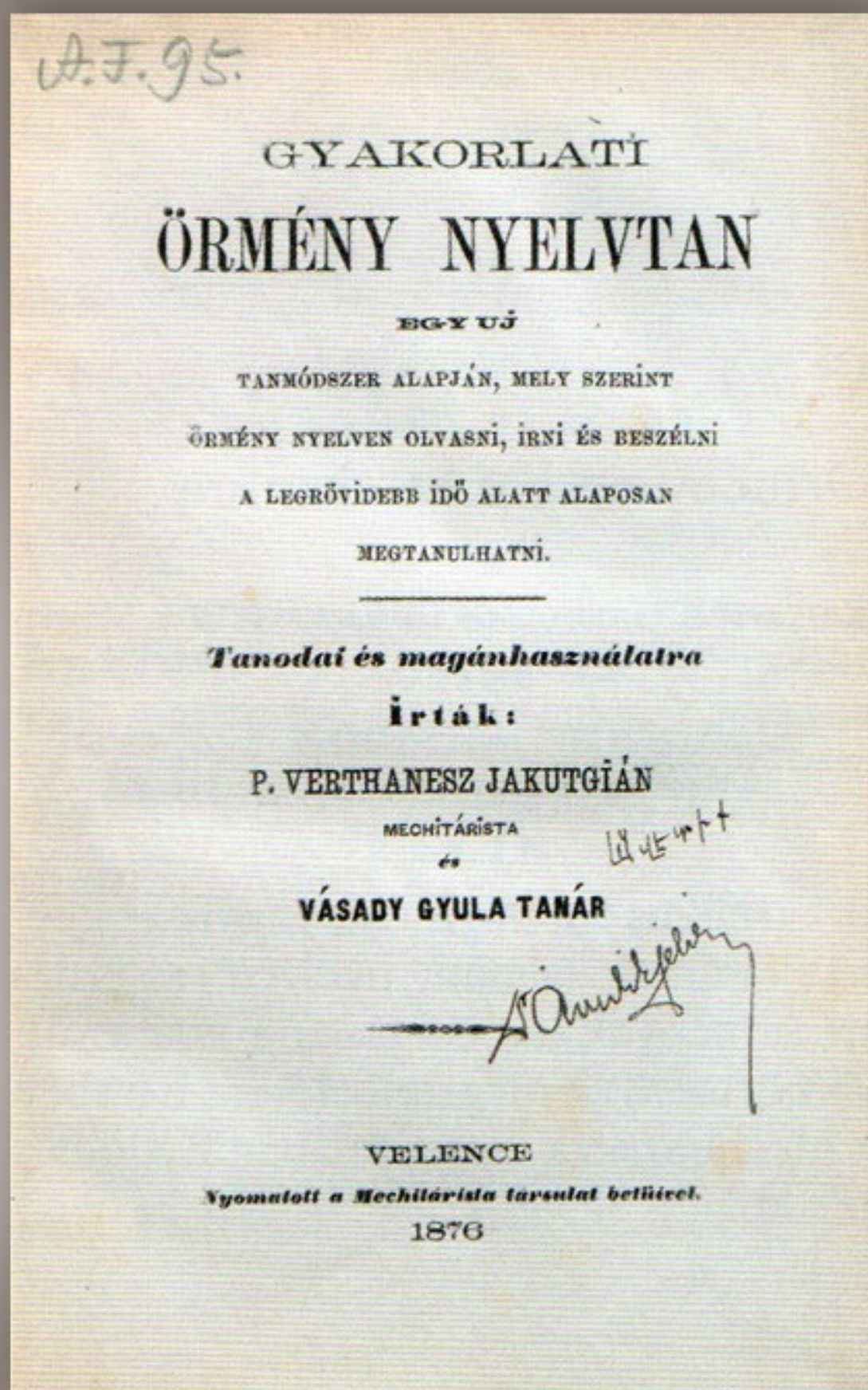
64 számozott oldal, kemény papír kötésben.

Méret: 19 × 12 cm

P. VERTHANESZ JAKUTGIÁN – VÁSADY GYULA: GYAKORLATI ÖRMÉNY NYELVTAN

Velence, 1876

Az első örmény-magyar nyelvtankönyv. A teljes cím: Gyakorlati örmény nyelvtan egy új tanmódszer alapján, mely szerint örmény nyelven olvasni, írni és beszélni a legrövidebb idő alatt alaposan megtanulhatni. Tanodai és magán használatra írták P. Verthanesz Jakutgián mechtárista és Vásady Gyula tanár.

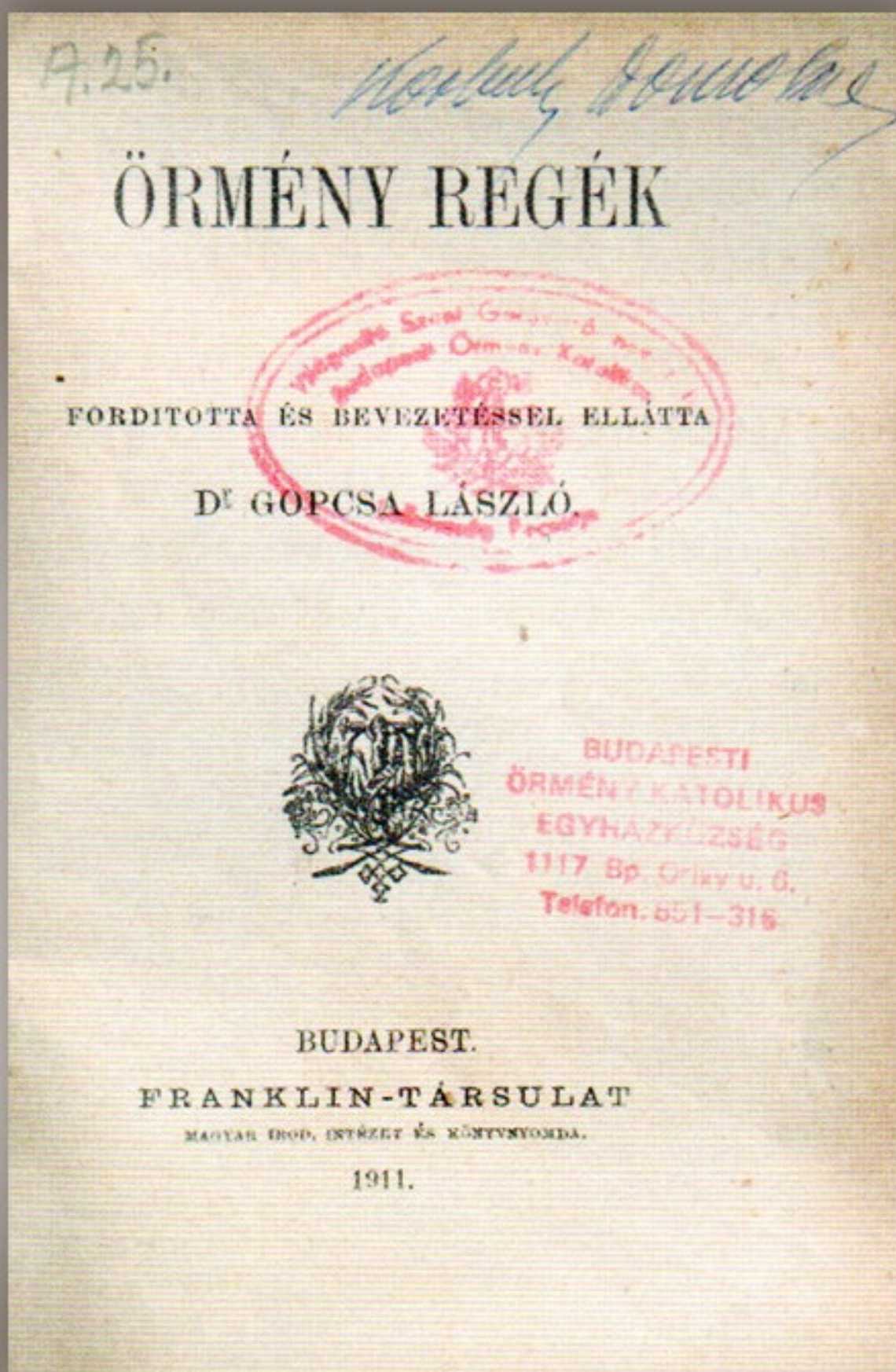
A címlapon látható dr. Ávedik Félix (1888-1949) jogász és történész aláírása, mely mutatja, hogy a kötet eredetileg az ő személyes könyvtárában volt megtalálható.

191 oldal örmény és magyar nyelven, keménypapír kötésben.
Méret: 19 × 12,5 cm

DR. GOPCSA LÁSZLÓ: ÖRMÉNY REGÉK

Budapest, 1911

Örmény regék, fordította és bevezetéssel ellátta Dr. Gopcsa László. A szamosújvári születésű jogász számos tanulmányt és cikket írt a jogtudományról, örmény néprajzról és a gyorsírásról.

A címlapon a Világosító Szent Gergely Budapesti Örmény Katolikus Lelkészség és Egyházközség piros színű pecsétjein kívül egy Korbuly Domokos (1914-1988, armenológus) aláírás jelzi a könyv útját a Múzeumhoz.

Olcsó könyvtár sorozat, 72 oldal, magyar nyelven, puha papír borítóban.
Méret: 16 × 11 cm

ÖRMÉNY EGYPERCESEK A budapesti Örmény Múzeum anyagából

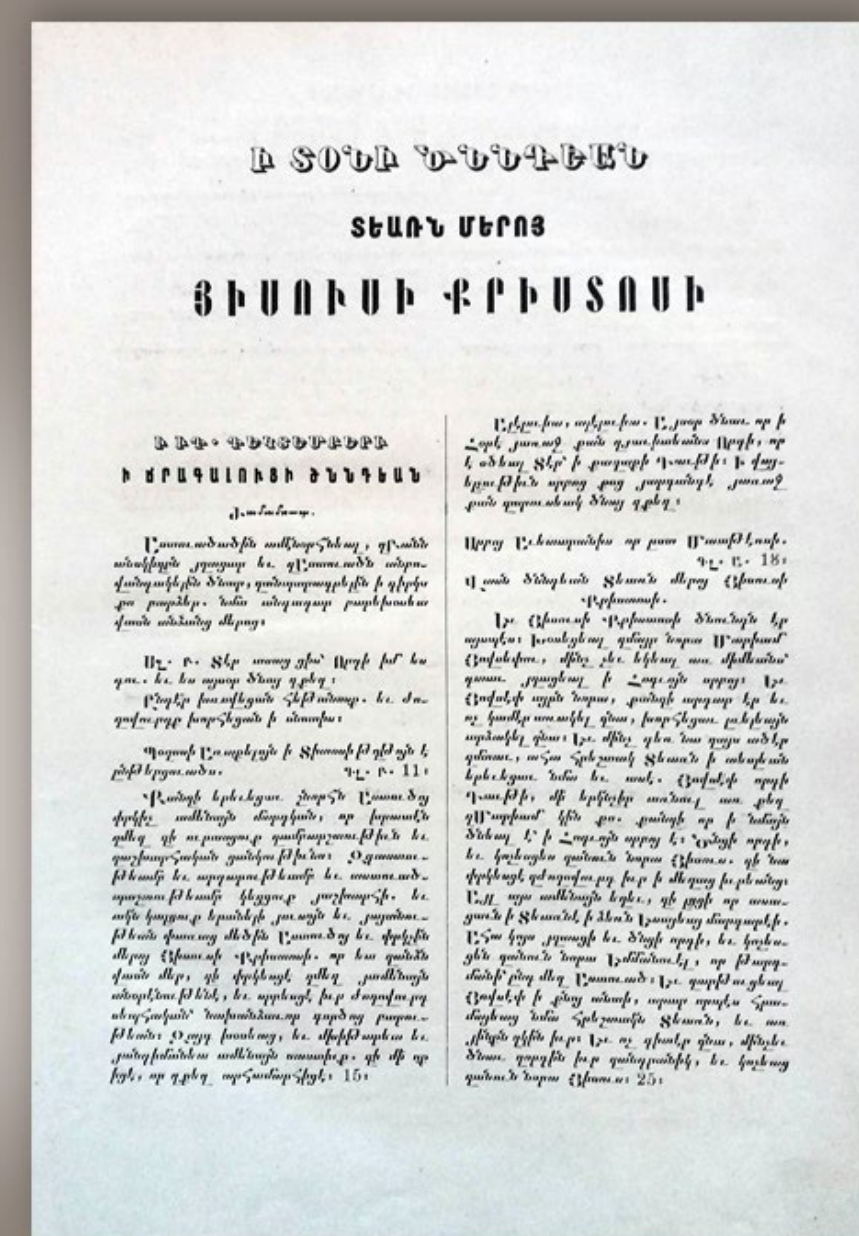
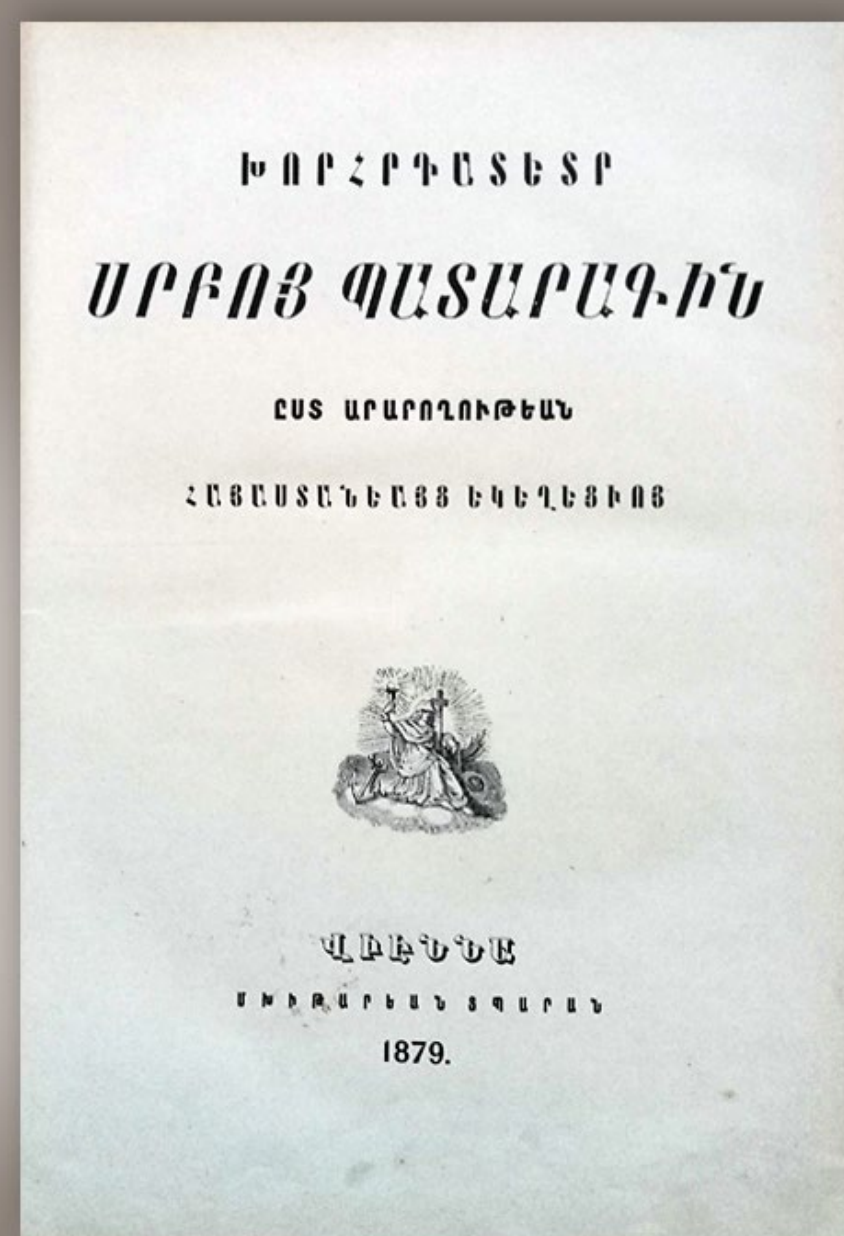
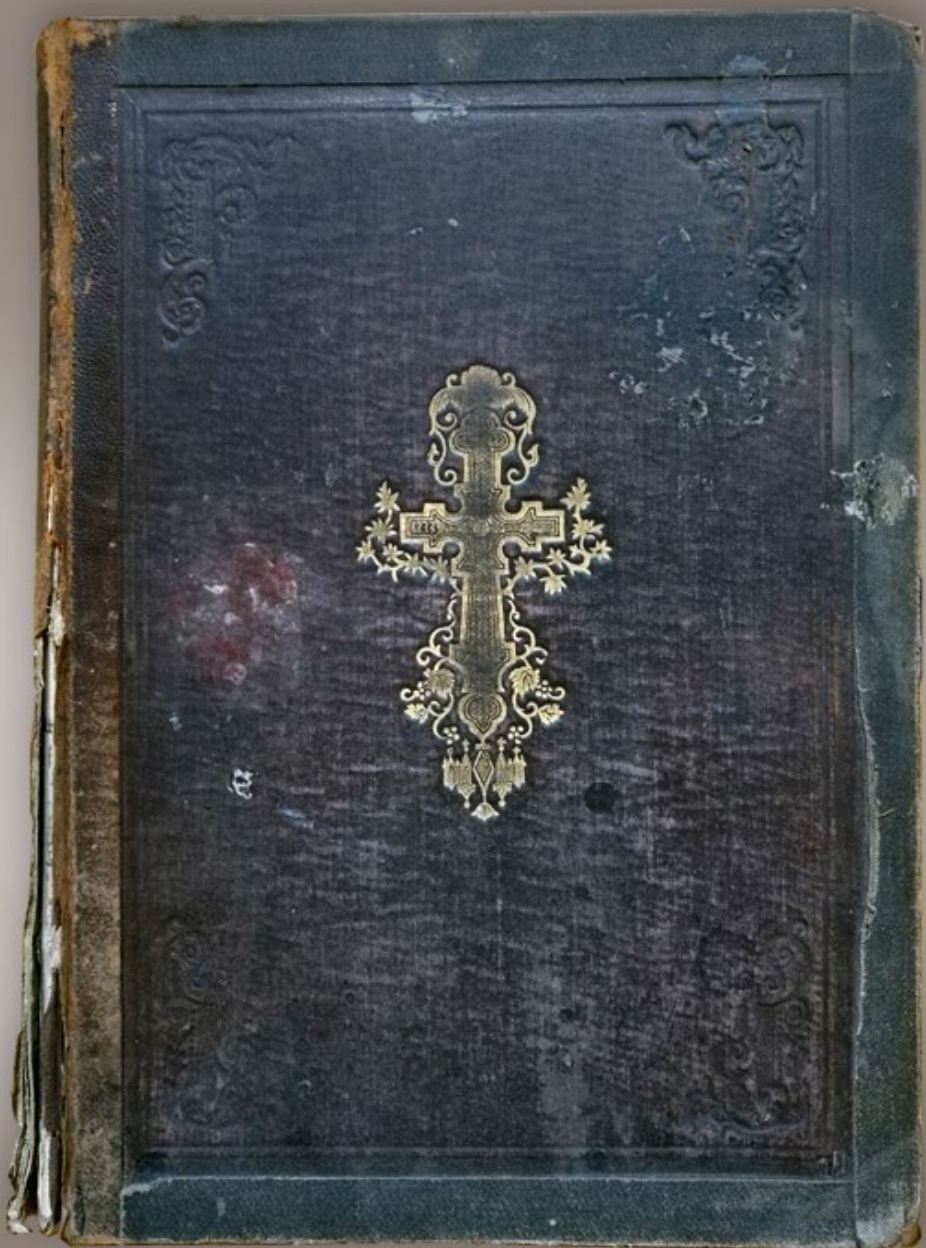
MISEKÖNYV

Bécs, 1879

A bécsi mechitarista nyomda által nyomott misekönyv a szent liturgiához.

388 számozott oldal, örmény nyelven, vászon, gerincénél bőrrel kombinált kötésben, melyet középen mélyített kereszt, a sarkokban mélyített szőlőindás motívum díszít.

Méret: 32 × 23 cm

Budapesti Örmény Katolikus Lelkésztség (Budapest XI., Orlay utca 6.)

ÖRMÉNY EGYPERCESEK A budapesti Örmény Múzeum anyagából

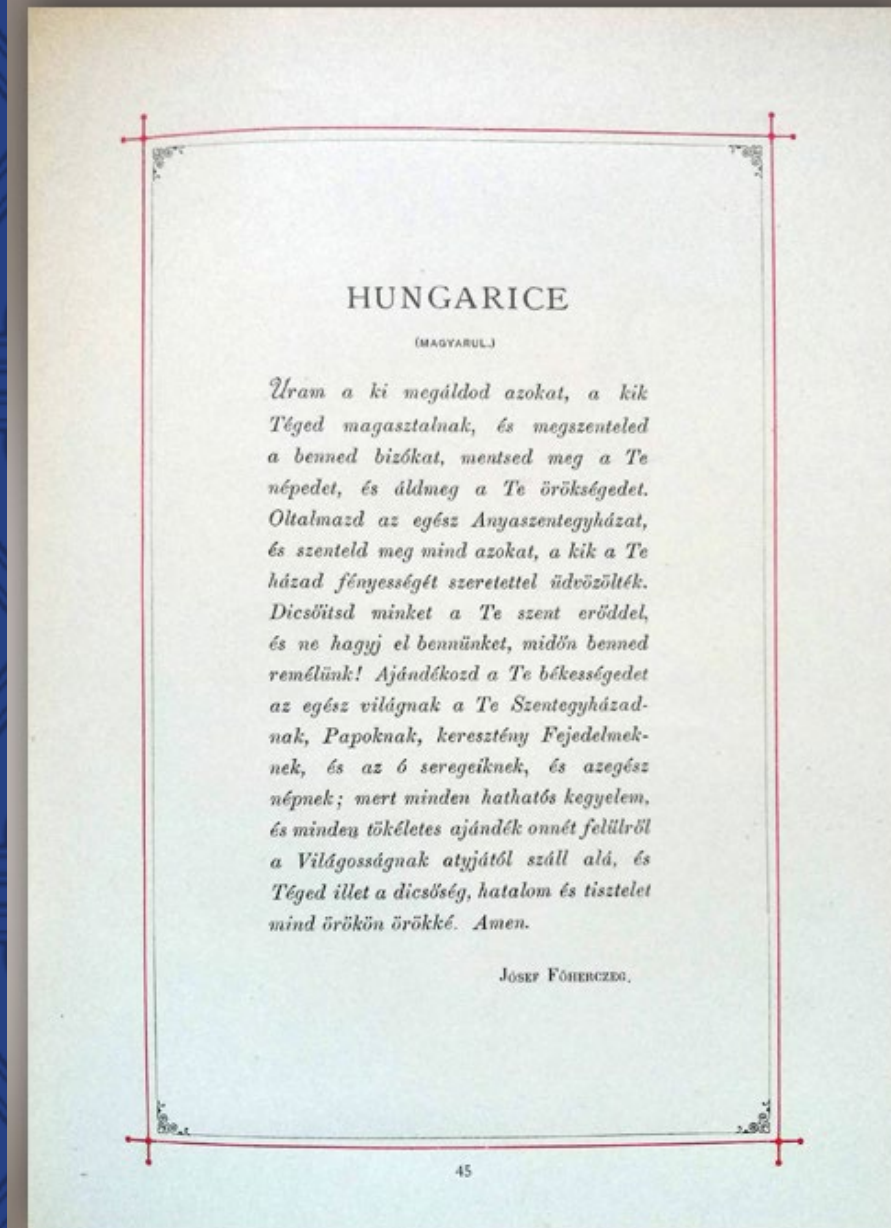
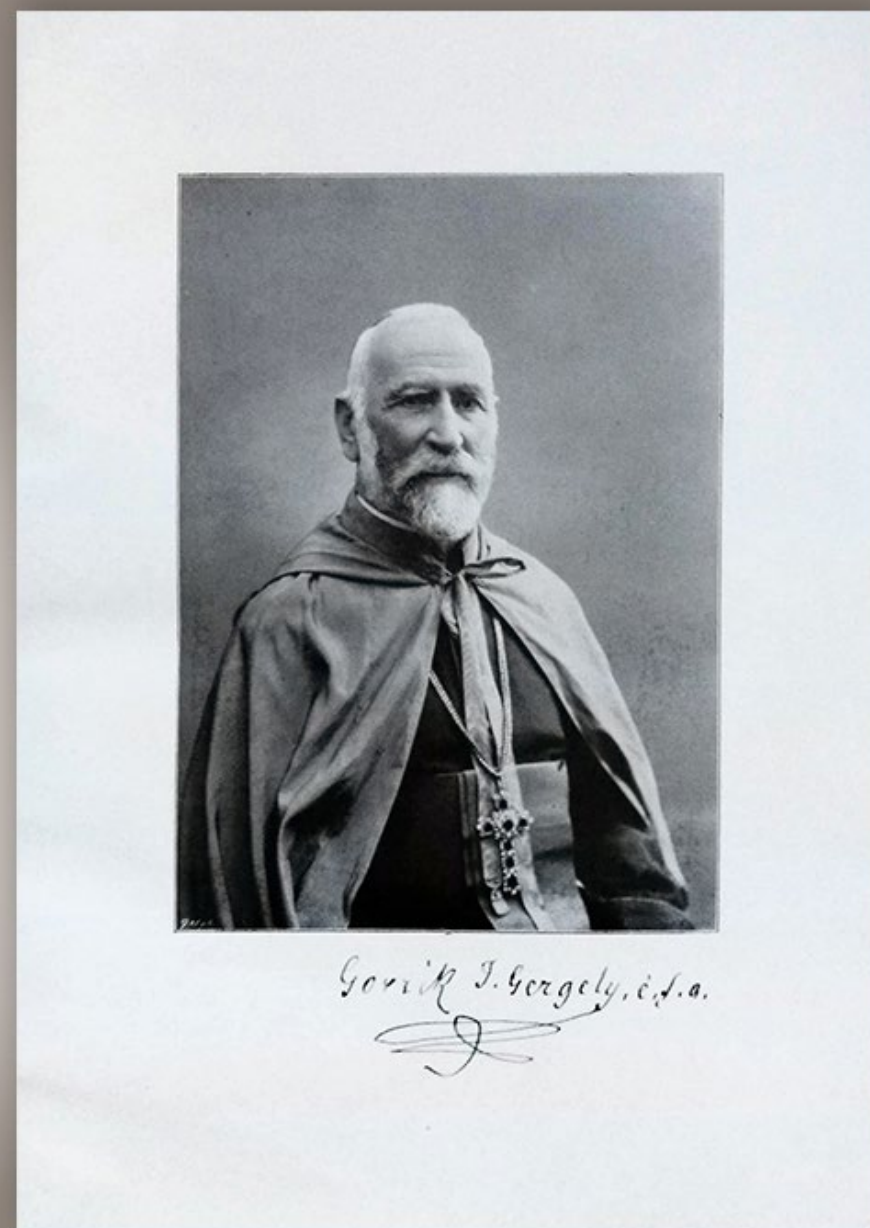
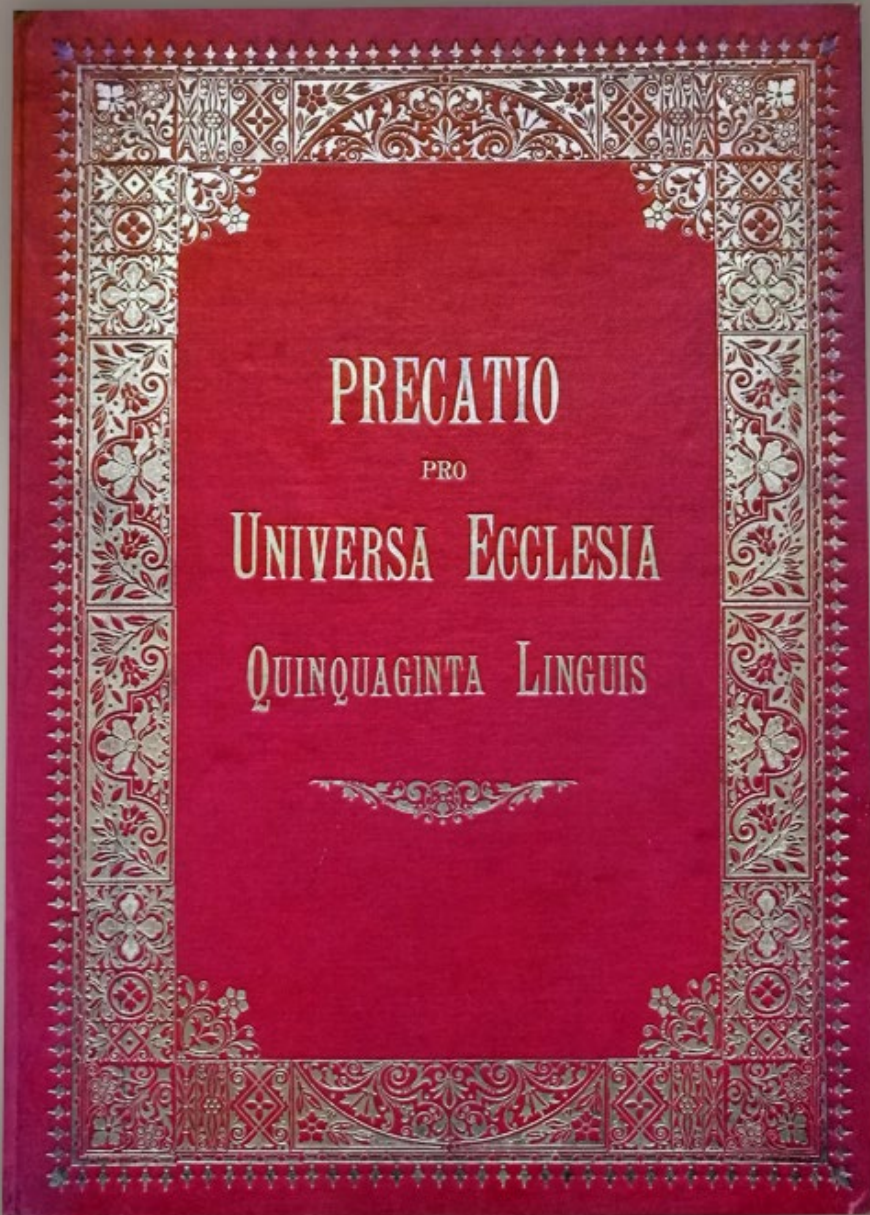
PRECATIO PRO UNIVERSA ECCLESIA – QUINQUAGINTA LINGUIS

Vindobonae kiadó, 1893

Émlékül
Dr. Ávedik Félix. Kedves barátomnak.
1923. szept. 14.
Govrik J. G. S. J. A.

Ima az egész gyülekezetért, ötven nyelven. A díszesen aranyozott borítójú nagyméretű könyv minden lapján más nyelven olvashatjuk József főherceg imáját.

Egy belső oldalán olvashatjuk Govrik J. Gergely (1836-1931) mechitarista szerzetes, főapát, címzetes érsek aláírását és máshol üzenetét, melyben 1923-ban a könyvet Dr. Ávedik Félixnek ajánlotta.

Budapesti Örmény Katolikus Lelkészség (Budapest XI., Orlay utca 6.)

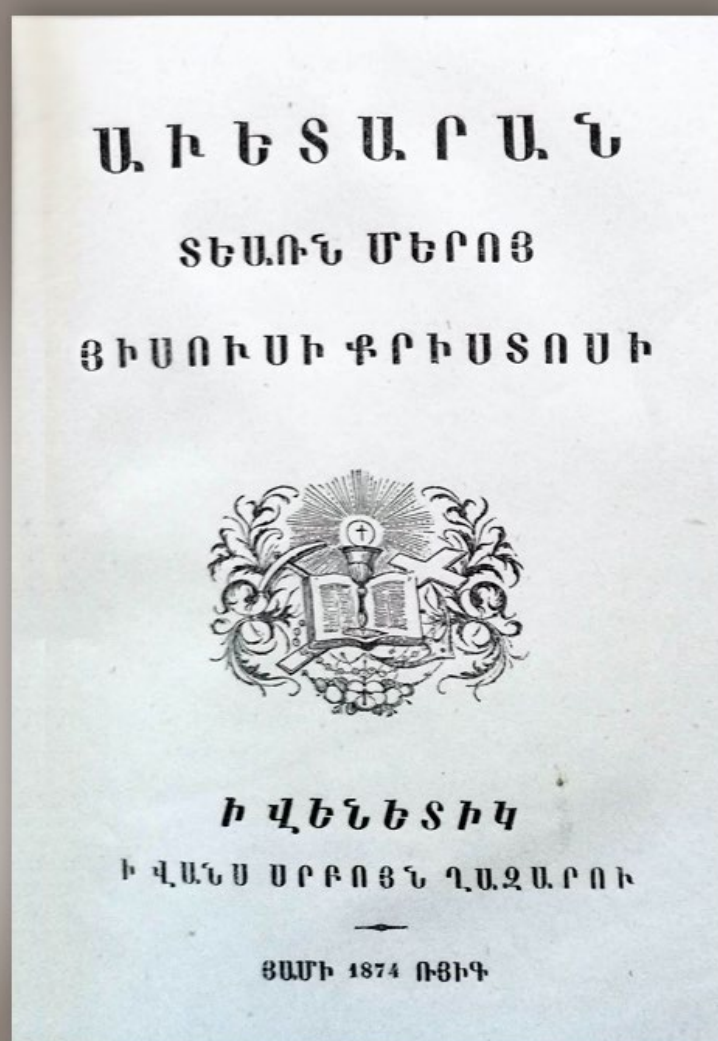
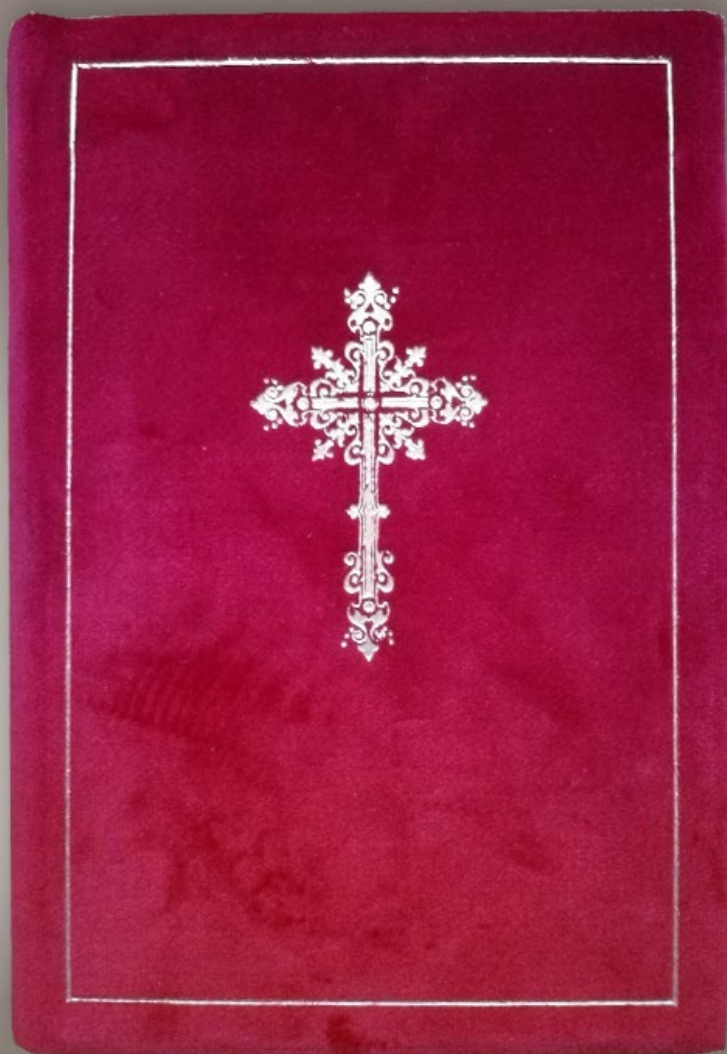
EVANGELIÁRIUM

Velence, 1854

Az evangeliárium egy szertartási könyv, amely az év folyamán a miséken felolvasott evangéliumi részleteket tartalmazza.

455 számozott oldal, örmény nyelven, arany-színű kereszttéssel díszített piros bársony kötésben, aranyozott lapszélekkel. Illusztrált.

Méret: 18 × 12,5 cm

ÖRMÉNY EGYPERCESEK A budapesti Örmény Múzeum anyagából

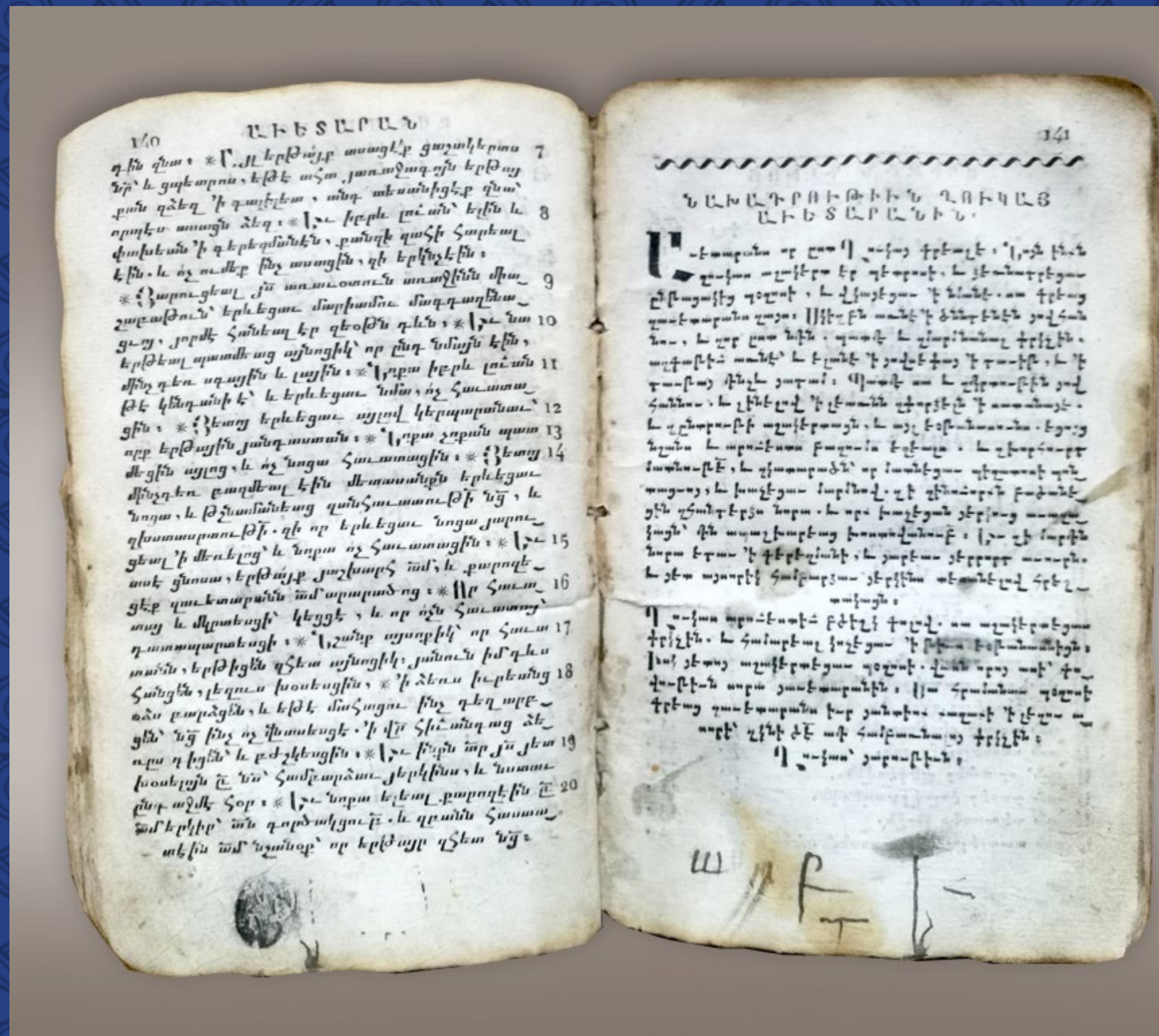
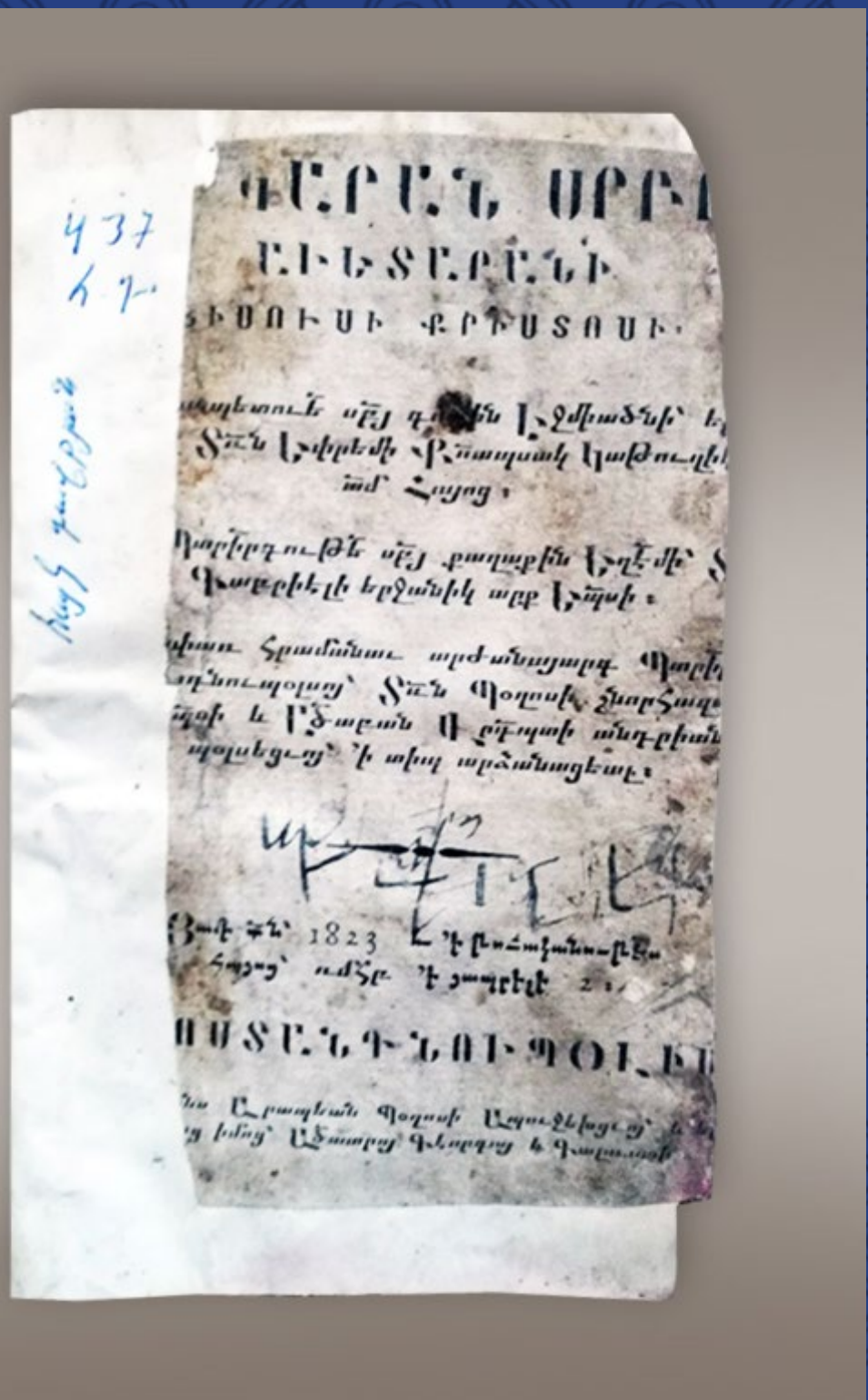
EVANGELIÁRIUM

Konstantinápoly, 1823

Az evangeliárium egy szertartási könyv, amely az év folyamán a miséken felolvasott evangéliumi részleteket tartalmazza.

300 számozott oldal, örmény nyelven, egyszerű bőr kötésben. A sérült oldalakat ragasztották és kiegészítették, a hiányzó oldalakat kézírással pótolták.

Méret: 17 × 11 cm

Budapesti Örmény Katolikus Lelkésztség (Budapest XI., Orlay utca 6.)

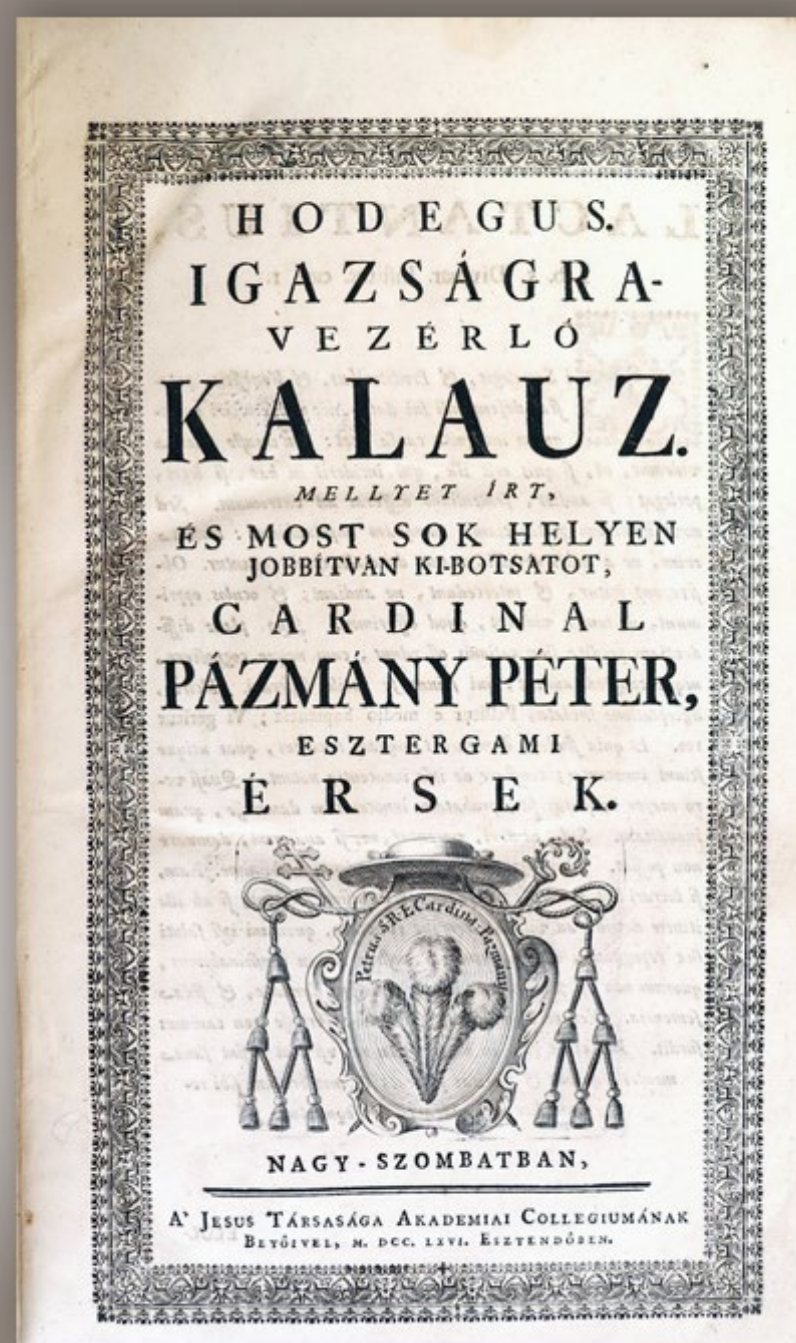
PÁZMÁNY PÉTER: HODEGUS (jelentése útmutató, kalauz)

Nagyszombat, 1766

Teljes cím: Hodegus. Igazságra-vezérlő Kalauz, Mellyet írt, és most sok helyen jobbitván ki-botsátot, Cardinal Pázmány Péter, Esztergami Érsek.

17 + 1092 számozott oldal + 8 oldal tartalomjegyzék, sötétbarna bőr kötésben, melynek gerincén arany dísz látható. Az előzéklap és a címlap keretdíszes. Az előzéklap Pázmány Péter metszett arcképével illusztrált.

Méret: 34 × 23 cm

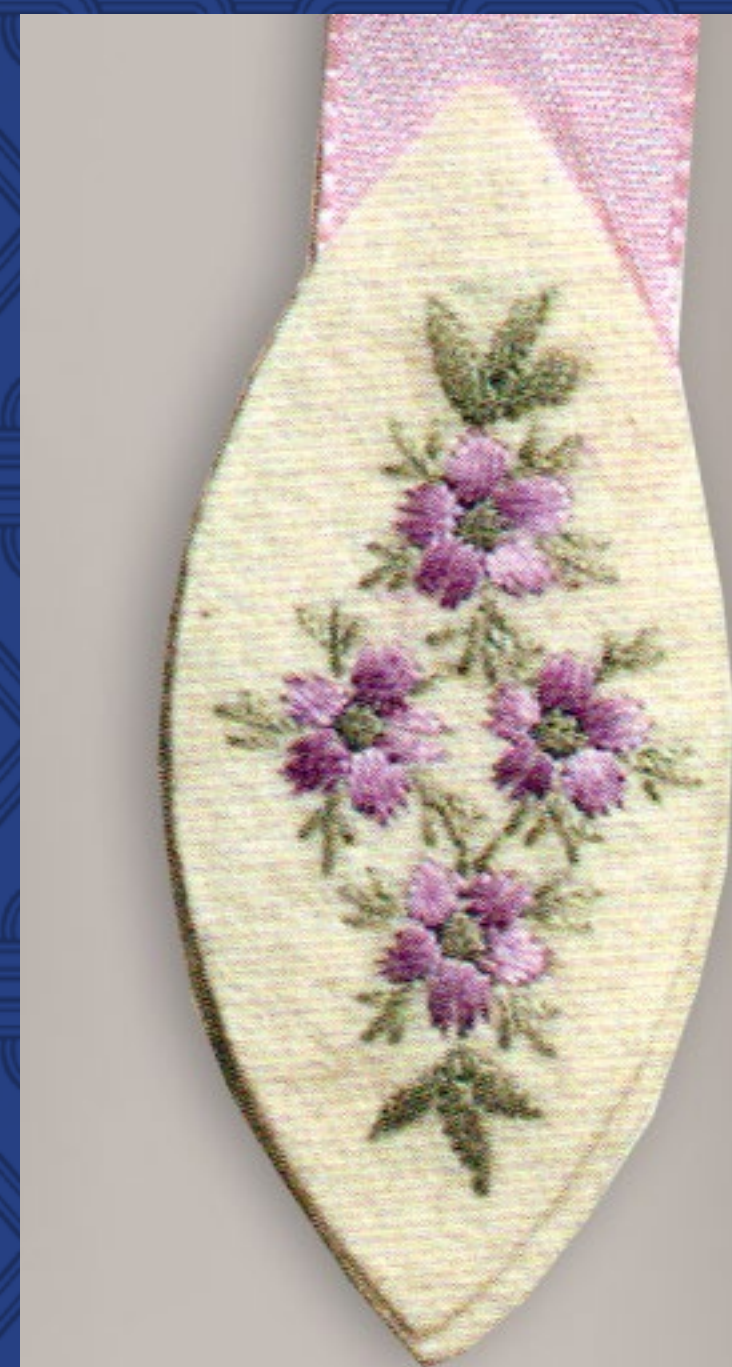
ÖRMÉNY-TÖRÖK SZÓTÁR

Bécs, 1850

A könyv érdekessége, hogy a török szavak is örmény átírásban szerepelnek benne. Készült a bécsi mechitarista nyomdában.

6 + 465 számozott oldal, örmény nyelven, kemény papír kötésben. Díszesen himzett nemezgyapjú és szalag könyvjelzővel ellátva.

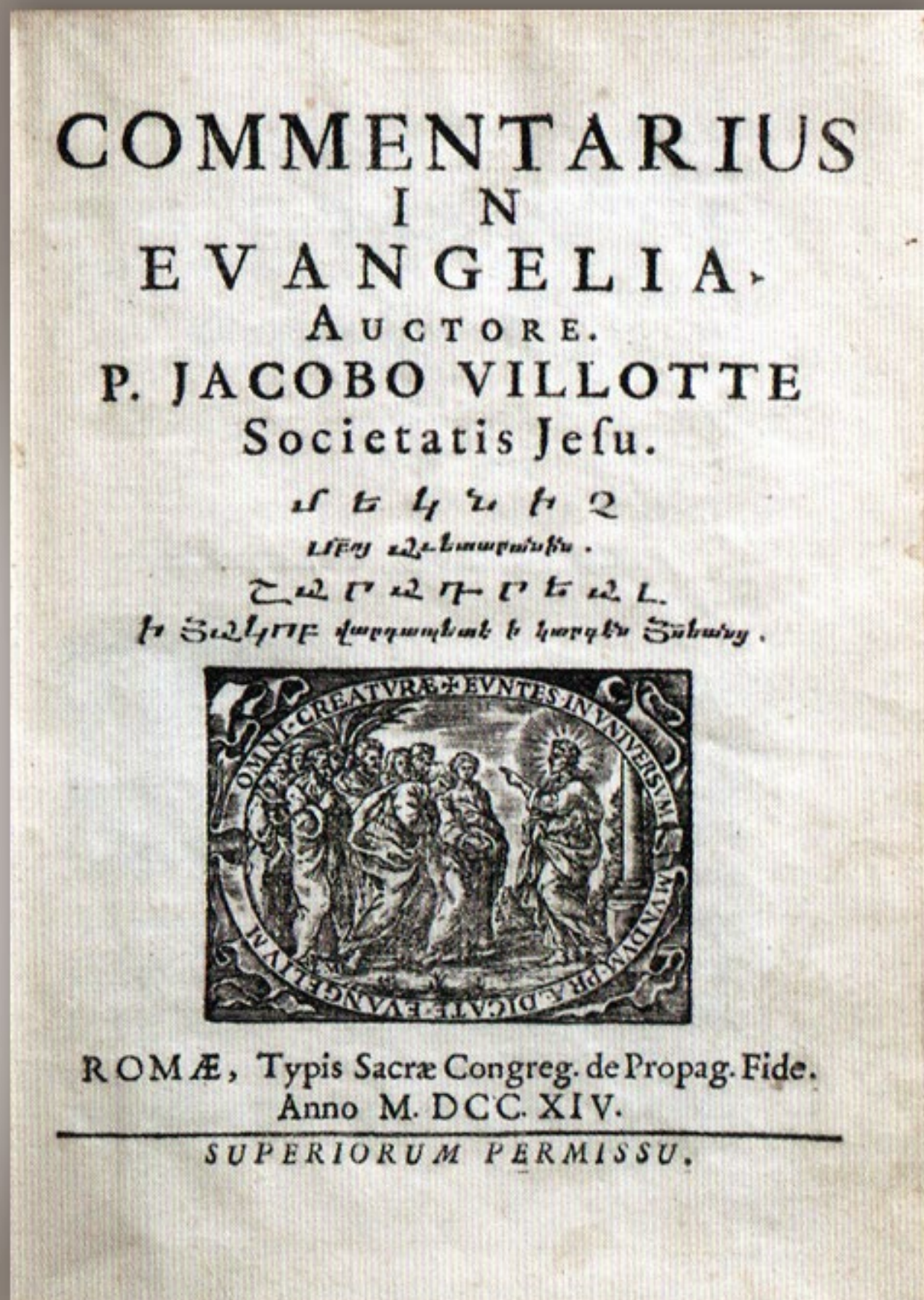
Méret: 15 × 10 cm

P. JACOBO VILLOTTE: COMMENTARIUS IN EVANGELIA

Róma, 1714

Egy francia származású, örmény missziókban tevékenykedő jezsuita szerzetes örmény nyelvű evangélium-kommentára.

A kommentárok a különböző evangéliumok jeleneteit, részleteit és üzeneteit magyarázzák meg, értelmezik.

28 + 616 számozott + 2 számozatlan oldal, latin és örmény nyelven, bőr kötésben.

Méret: 22 × 15 cm

A bemutató a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

jóvoltából készült el.

Pályázati azonosító: NKUL-KP-1-2023_3-000104-5

KÉSZÜLT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2023.